

Undervisningsministeriet
Den 29. november 2007

Høringsnotat til forslag til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

I. Generelt

Lovudkastet blev den 7. september 2007 sendt i høring til 81 organisationer, foreninger m.fl. med høringsfrist den 28. september 2007. Lovudkast, høringsbrev og høringsliste er offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 81 hørte har 44 afgivet svar, mens 37 ikke har svaret. Herudover har 16 ikke-hørte afgivet svar. Fortegnelse over hørte med angivelse af hvem, der har svaret, er vedlagt som bilag 3.

Skematisk resumé opdelt efter henholdsvis afsender og tema vedlagt som bilag 1 og 2.

Resumé af de vigtigste tendenser

Der er bred tilslutning til, at der gennemføres en reform af de korte og mellemlange videregående uddannelser. Forslaget betegnes som fremsynet og nyskabende, og der er stor tilfredshed med forslaget om et mere fleksibelt og sammenhængende uddannelsessystem for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

Forslag om en mere fleksibel struktur for tilrettelæggelse af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne modtages positivt. Nogle høringssvar, blandt andet fra FTF og DI, er betænkelige i forhold til af- og påstigningsmulighedernes betydning for uddannelsernes faglige niveau, identitet og adgangskrav, og nogle høringssvar advarer mod afstigningsmuligheder på eksisterende professionsbacheloruddannelser og understreger, at afstigningsmuligheder skal afspejle uddannelsespolitiske mål og reelt arbejdsmarkedsbehov.

Der er med undtagelse af DI generel støtte til forslaget om obligatorisk praktik i uddannelserne. Enkelte høringssvar udtrykker dog betænkeligheder ved, om det er muligt at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal praktikpladser. Der efterspørges mulighed for at tilrettelægge praktikken fleksibelt samt mere præcise krav til kvalitetssikring, herunder sikring af sammenhæng mellem praktik og undervisning, samt mulighed for merit for relevant forudgående erhvervs erfaring.

Forslagets øgede fokus på kvalitetssikring af uddannelserne gennem akkreditering hilses velkommen, men mange høringssvar har bemærkninger til kriterier og procedure for ansøgning og godkendelse af nye uddannelser.

Forslaget om styrket internationalisering af uddannelserne modtages meget positivt.

Der er med undtagelse af DI støtte til etablering af ét samlet råd. Nogle høringssvar indeholder ønsker til rådets sammensætning, og flere giver udtryk for at nedsættelse af uddannelsesudvalg skal være en

forpligtelse, samt at uddannelsesudvalgene skal have rådgivende kompetence. Nogle høringssvar finder, at rådet bør inddrages ved godkendelse af nye uddannelser.

Flere høringssvar ønsker en bedre sammenhæng mellem de ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet for voksne, samt en tydeligere sammenhæng til såvel erhvervsuddannelserne som universiteternes kandidatuddannelser.

II. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget

De enkelte høringssvar er kort resumeret i skemaet, der er vedlagt som bilag 2.

1. Generelle bemærkninger til uddannelsesreformen

Høringssvarene er generelt positive over for lovforslaget. Det gælder blandt andet med hensyn til at skabe fleksible og fremtidssikre rammer for uddannelserne. Den større sammenhæng mellem KVVU og MVU bedømmes ligeledes positivt. Endeligt er flere høringssvar glade for, at der etableres en fælles lovgivning for uddannelserne. Flere af høringssvarene betoner, at dette giver bedre rammer for uddannelserne, der gør dem mere attraktive med henblik på at tiltrække flere unge både i forhold til uddannelser rettet mod det offentlige såvel som det private arbejdsmarked. Endelig nævner enkelte høringssvar, at der godt kunne være flere tiltag, der kan styrke professionsbacheloruddannelsernes attraktivitet og profil.

2. Generelle bemærkninger til formålet med uddannelserne (formålsbestemmelserne)

Flere interessenter, bl.a. FTF, CVU-Rektorkollegiet og MVU-Rådet, ønsker tilknytning til forskning præciseret og foreslår, at "samspil med forskning" nævnes eksplicit som en del af uddannelsernes videngrundlag i formålsparagraffen.

MVU-Rådet, Erhvervsakademirådet, FTF, LO, CVU-Rektorkollegiet, DI m.fl. ønsker, at niveauforskellen mellem erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser tydeliggøres med klarere beskrivelse af uddannelsernes selvstændige profiler. Ønskerne går dog i forskellig retning. For erhvervsakademiuddannelserne ønskes en klarere erhvervsmæssig og praktisk profil, som afspejler uddannelsernes kobling af praksis og teori og deres fokus på anvendt viden. For professionsbacheloruddannelserne ønskes en profil, der fremstår tydeligt og forskelligt fra erhvervsakademiuddannelserne; bl.a. fremhæves evnen til kritisk refleksion, selvstændigt at kunne påtage sig professionelt ansvar samt at håndtere udviklingsorienterede situationer. Det nævnes, at koblingen til det foreliggende udkast til ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse er vigtig. Erhvervsakademirådet ønsker, at formålet klarere afspejler uddannelserne erhvervsfunktion og ikke kun fokuserer på videreuddannelse, mens MVU-Rådet, FTF m.fl. ønsker, at uddannelsernes konkrete videreuddannelsesmuligheder præciseres i loven.

Undervisningsministeriets kommentarer

Hensigten med lovforslagets nye udviklingsbegreb er at sikre, at uddannelsernes videngrundlag baserer sig på såvel den nyeste forskning som den nyeste praksis inden for erhverv og professioner. Et bredt videngrundlag er afgørende for uddannelsernes overordnede formål om at sikre et tæt samspil mellem teori og praksis.

Viden skabes i mange sammenhænge – i virksomhederne, i samspil mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner, gennem forskning, i samspil mellem forskning og virksomheder og i samspil mellem uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner. Hvis samspillet med forskning - som foreslået - fremhæves eksplicit i lovteksten, vil der være en risiko for, at den viden, der produceres i virksomheder og i virksomhedernes samspil med uddannelsesinstitutioner fremstår mindre centralt i uddannelsernes videngrundlag med risiko for, at formålet med uddannelserne forrykkes.

For så vidt angår ønsket om tydeliggørelse af uddannelsesniveauer er der foretaget følgende konkrete ændringer i lovforslaget:

Indholdet i lovforslagets § 2 (niveau) og § 3 (erhvervsfunktion og videre uddannelse) er splittet op og skrevet sammen i to nye bestemmelser for det samlede mål for henholdsvis erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. I § 2 fastsættes målet for erhvervsakademiuddannelser, mens § 3 fastsætter målet for professionsbacheloruddannelser. Stk. 1 i begge bestemmelser fastsætter uddannelsernes viden- og færdighedsniveau, mens stk. 2 fastsætter erhvervsfunktion (kompetence) og videreuddannelse. Samtidig med sammenskrivningen er der foretaget to ændringer med henblik på at præcisere niveauerne: Grundlaget for at udøve erhvervsfunktioner er fremhævet ved at kvalificere erhvervsfunktionens karakter. En erhvervsakademiuddannelse skal således kvalificere den uddannede til at varetage "praksisnære erhvervsfunktioner", mens en professionsbacheloruddannelse skal kvalificere den uddannede til at varetage "praksisnære, komplekse og udviklingsorienterede erhvervsfunktioner". Ordet 'udviklingsorienterede' er tilføjet for så vidt angår de erhvervsfunktioner, en professionsbacheloruddannet skal kunne varetage. Endelig er det for professionsbacheloruddannelsernes vedkommende tilføjet, at uddannelsen også skal skabe grundlag for selvstændig refleksion over fagområdet sammenhæng med udviklingsbaseret viden og erhvervsfunktioner. Bemærkningerne til §§ 2 og 3 er konsekvensrettet i forhold hertil.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 3, at erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er selvstændige uddannelser med et direkte erhvervs- og professionssigte, men at det samtidig er målsætningen, at der skabes videreuddannelsesmuligheder gennem videreuddannelsessystemet for voksne, og at der i relation til personer med en professionsbacheloruddannelse også skabes adgang til universiteternes kandidatuddannelser for de professionsbachelorer, som har ønske om og behov for kompetence på kandidatniveau.

3. Generelle bemærkninger til uddannelsernes struktur (overbygning/afstigning)

Høringssvarene er langt overvejende positive over for de nye tilrettelæggelsesmuligheder og den sammenhæng, der herved skabes mellem niveauerne. Mange høringsparter, herunder CVU-Rektorkollegiet

og FTF, tager dog forbehold over for at anvende afstigningsmodellen ved eksisterende uddannelser. Forbeholdet retter sig i særlig grad mod en opdeling af lærer- og pædagoguddannelserne samt professionsbacheloruddannelserne inden for sundhedsområdet. Flere høringsparter, herunder FTF, understreger desuden, at fleksibiliteten ikke må indføres på bekostning af helhed og progression i uddannelserne og ikke må svække adgangskravene til professionsbacheloruddannelserne. Direkte kritisk over for forslaget er DTU og IDA, der begge mener, at modellen kan forringe niveauet på diplomingeniøruddannelserne. DI finder, at afstigningsmuligheden vil svække erhvervsakademiuddannelsernes profil. Endelig er HFI bekymret over risikoen for, at afstigningsmodellen vil føre til udvikling af parallelle uddannelser på erhvervsakademiniveauet.

Undervisningsministeriets kommentarer:

Tilrettelæggelse af professionsbacheloruddannelser med mulighed for afslutning på erhvervsakademiniveau vil kun blive anvendt, hvor der gennem akkreditering er konstateret et helt konkret behov for erhvervsakademiuddannede på arbejdsmarkedet, og når uddannelsens struktur og faglige indhold i øvrigt taler herfor. Det følger heraf, at der ikke kan etableres professionsbacheloruddannelser med en afslutningsmulighed, der kan betragtes som parallel med eksisterende erhvervsakademiuddannelser. Da tilrettelæggelsesformen desuden forudsætter selvstændig akkreditering af såvel professionsbachelor- som erhvervsakademiniveauet vil tilrettelæggelsesformen ikke i sig selv kunne betyde en svækkelse af niveauet på professionsbacheloruddannelsen. Endelig er det ikke intentionen, at denne særlige tilrettelæggelsesform skal anvendes på eksisterende professionsuddannelser, men fortrinsvis finde anvendelse i forbindelse med udvikling af nye uddannelser.

Høringssvarene har givet anledning til uddybning af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.1, hvor det er præciseret, at adgangen til at tilrettelægge en professionsbacheloruddannelse med mulighed for afstigning til en erhvervsakademiuddannelse ikke vil blive anvendt i relation til eksisterende professionsbacheloruddannelser.

4. Generelle bemærkninger til obligatorisk praktik

Bortset fra Ingeniørforeningen i Danmark og DI er høringssvarene generelt positive over for indførelse af obligatorisk praktik i alle videregående uddannelser. Rektorforsamlingen gør opmærksom på, at det kan være svært at indføre obligatorisk praktik i tandteknikeruddannelsen. Erhvervsakademirådet foreslår, at det af bemærkninger til loven fremgår, at studerende med relevant forudgående erhvervs erfaring kan opnå merit for praktikken på linje med øvrige uddannelseselementer. Og at praktik som primært formål har, at den studerende kommer til at arbejde med en faglig relevant problemstilling, der er umiddelbart forankret i den reelle virkelighed på det arbejdsmarked, som den pågældende skal ud at virke på efter sin akademiuddannelse. Derfor kan den formelle tilknytning til virksomheden have forskellige former og skal ikke nødvendigvis udgøre 3 måneders fysisk ophold i en virksomhed. Endelig anføres, at udformningen af praktikkravet i de enkelte uddannelser skal tage hensyn til de forskellige forhold på de respektive uddannelser.

Undervisningsministeriet
Den 29. november 2007

Undervisningsministeriets kommentarer:

Erhvervsakademirådets bemærkninger er indarbejdet i lovforslagets bemærkninger.

Tandteknikeruddannelsen er ikke omfattet af lovforslaget. Uddannelsen har hjemmel i "Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed".

5. Generelle bemærkninger til international uddannelse

Forslagets bestemmelser om international uddannelse modtages meget positivt. Det foreslås, at institutionerne får større frihed ved udvikling af fællesuddannelser, ligesom de anbefaler, at den anvendte terminologi bringes i overensstemmelse med Videnskabsministeriets terminologi. Det påpeges endvidere, at institutionernes udbud af uddannelser i udlandet erfaringsmæssigt er en særlig udfordring i forbindelse med kvalitetssikring. Enkelte foreslår, at varigheden for praktik kun angives i ECTS-point og ikke i måneder, da angivelsen i måneder kan være en barriere i forhold til internationalisering.

Undervisningsministeriets kommentarer:

Benævnelsen 'paralleluddannelse' er ændret til 'parallelforløb' med henblik på at anvende samme terminologi som den, der er anvendt for uddannelser under Videnskabsministeriet.

Institutionens mulighed for at udvikle fællesuddannelser er omfattet af samme foreslåede akkrediteringsproces som øvrige nye uddannelser; dvs. at kravet om ministerens endelige godkendelse fastholdes.

Problemstillingen vedr. ECTS-beskrivelse af praktik og internationalisering foreslås via bekendtgørelse løst i forbindelse med implementeringen af lovforslaget.

6. Generelle bemærkninger til akkreditering

Der er generel tilslutning til øget kvalitetssikring gennem indførelse af akkreditering, men flere høringsspartter forholder sig kritisk til forslaget om, at ministeren fastholder sin godkendelseskompetence og kan afvise at lade en uddannelse eller et udbud akkreditere. Akkrediteringsrådet anbefaler en række præciseringer, blandt andet for at sikre åbenhed om ansøgninger og for at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om akkrediteringsinstitutionens uafhængighed.

Flere anbefaler styrket fokus på den internationale dimension i akkrediteringen. Det anbefales herunder, at der tilføjes en bestemmelse svarende til 5, stk. 2, i lov om akkrediteringsinstitutionen, hvoraf det fremgår, at danske universiteters udbud i udlandet af uddannelser, der svarer til danske universitetsuddannelser, skal akkrediteres af Akkrediteringsrådet eller kvalitetssikres af det nationale kvalitetssikringssystem i det land, hvor uddannelsen udbydes. For så vidt angår uddannelser udbudt i Danmark, anbefales desuden, at der udarbejdes særlige akkrediteringskriterier for uddannelsernes internationale dele.

Høringssvarene vedrører herudover især fastsættelsen af kriterier, hvor flere blandt andet bemærker, at vurdering af praktik og klinisk undervisning skal indgå som element i akkrediteringen, samt at der skal stilles skærpede krav til relevans- og behovsundersøgelser. Det fremhæves desuden, at det ikke vil være hensigtsmæssig at anvende samme akkrediteringskoncept for videreuddannelsessystemet for voksne som for de ordinære uddannelser, og det anbefales, at der udarbejdes et særligt akkrediteringskoncept for VVU og diplomuddannelserne.

Undervisningsministeriets kommentarer:

Det fastholdes, at Akkrediteringsrådets rolle på undervisningsministerens område primært er at vurdere og sikre kvalitet og relevans af de uddannelser og uddannelsesudbud, som efter ministerens vurdering kan indgå i det samlede uddannelsesbillede på en hensigtsmæssig og samfundsmæssig forsvarlig måde.

Akkrediteringsrådets anbefalinger er imødekommet ved en tilføjelse til bestemmelsen i § 16, stk. 1, således at det fremgår, at undervisningsministeren fastsætter plan for den løbende akkreditering i samarbejde med Akkrediteringsrådet. De særlige bemærkninger til lovforslagets § 14, stk. 2, er desuden tilrettet, så det fremgår, at oplysninger om ansøgninger om godkendelse af uddannelser og uddannelsesudbud vil blive offentliggjort på ministeriets hjemmeside, samt at Akkrediteringsrådet vil modtage kopi af undervisningsministerens afgørelser i screeningsfasen og modtagne akkrediteringsansøgninger. Bemærkningerne til § 14, stk. 3, og § 15, stk. 7, er desuden præciseret for at imødegå, at der kan rejses tvivl om anerkendelsen af Akkrediteringsrådets uafhængighed.

Akkreditering er efter lovforslaget en forudsætning for, at ministeren kan godkende, at uddannelserne udbydes med offentligt tilskud. Da erhvervsakademier og professionshøjskoler ikke kan udbyde danske uddannelser i udlandet med statstilskud, er det efter ministeriets vurdering ikke en statslig opgave at kræve, at disse udbud akkrediteres af Akkrediteringsrådet. Dertil kommer, at der ved akkrediteringen af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser vil blive lagt stor vægt på akkrediteringen af det faglige miljø på udbudsstederne og på uddannelsernes kontakt med relevante aftagere og øvrige interessenter.

Ministeriet tilslutter sig den vurdering, at der er behov for et særligt kriteriesæt for uddannelserne på videre- og efteruddannelsesområdet. Særligt for diplomområdet peger EVA på, at der er behov for opfølgning på den netop gennemførte evaluering, før området indgår i de løbende akkrediteringer. Ministeriet foreslår derfor, at den løbende akkreditering af diplomområdet først igangsættes, når opfølgningen på evalueringen er sat i værk, og der er udarbejdet et akkrediteringskoncept, der er særligt tilpasset området. Udskydelsen af akkrediteringen af diplomområdet skulle i givet fald ske i forbindelse med ministerens fastsættelse af akkrediteringsplan efter lovforslagets § 16, stk. 1. Bemærkningerne til § 40 er præciseret, således at det fremgår, at der kan forventes forskellige kriteriesæt for henholdsvis de ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet for voksne (VVU og diplom).

Danske uddannelser, der tilrettelægges som fællesuddannelser eller paralleluddannelser efter §§ 9 eller 10 i lovforslaget, er, som det fremgår af de særlige bemærkninger til § 10 omfattet af kravet af akkreditering. Det betyder blandt andet, at institutioner, der søger om akkreditering af uddannelser af denne type i tilstrækkelig grad skal kunne redegøre for udenlandske dele af uddannelsesforløbet, og hvorledes disse forholder sig til og spiller sammen med de danske dele. Der kan efter §§ 9 og 10 alene indgås aftale med anerkendte institutioner. Der er i bemærkningerne til § 10 foretaget en præcisering af definitionen af anerkendelseskravet, således at det fremgår, at anerkendelse også kan dokumenteres gennem akkreditering.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, punkt 3.2 Nye fleksible muligheder for tilrettelæggelse af korte videregående uddannelser, at uddannelsernes praktikordning og sammenhængen mellem teori og praktik vil blive vurderet i forbindelse med akkreditering. Bemærkningerne er på baggrund af høringen præciseret således, at det nu fremgår, at dette også omfatter praktikken på professionsbacheloruddannelserne. Bemærkningerne i høringssvarene om de relevans- og behovsundersøgelser, der skal danne grundlag for akkrediteringerne, har ikke givet anledning til ændringer i forslaget. Det er en akkrediteringsfaglig vurdering, hvilke krav det vil være relevant og realistisk at stille til dokumentationen af relevansen af og behovet for en given uddannelse eller uddannelsesudbud, og derfor ikke et forhold, der bør detailreguleres på lovniveau.

7. Generelle bemærkninger til Rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

FTF og KL finder, at den foreslåede rådssammensætning gør det muligt for de forskellige interessenter at indgå på en afbalanceret måde i rådgivningen af ministeren. Dog finder blandt andre AC, DM, DI, Dansk Byggeri og Erhvervsakademirådet, at sammensætningen ikke er tilfredsstillende, og ønsker en udvidelse af repræsentationen. Således ønsker AC repræsentation i rådet, mens DI og Dansk Byggeri foreslår, at DA-området repræsentation i det nye råd øges fra 2 til 5 medlemmer. DA er enig i, at repræsentationen fra DA-området bør udvides fra 2 medlemmer til 5. Men uanset størrelsen af repræsentationen fra det private arbejdsmarked ønsker DA ikke at være indstillingsberettiget til rådet, idet erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er uden for DA's funktions- og koordinationsområde. DA vil i stedet foreslå, at de 5 DA-medlemsorganisationer Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, HTS samt TEKNIQ bliver indstillingsberettigede. DI ønsker dog primært, at rådgivningen varetages af et professionshøjskoleråd og et erhvervsakademiråd.

Blandt andre MVU-Rådet foreslår, at oprettelse af uddannelsesudvalgene skal være en forpligtelse for rådet. Andre interessenter finder, at relevante arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer på eget initiativ skal kunne nedsætte uddannelsesudvalg. Endelig ønsker Erhvervsakademirådet m.fl., at uddannelsesudvalgene bør være selvstændigt høringsberettigede og dermed direkte rådgivende for undervisningsministeren.

Undervisningsministeriet
Den 29. november 2007

Både MVU-Rådet og Erhvervsakademirådet finder, at rådet bør have en formel høringsret i forbindelse med undervisningsministerens screening af forslag til nye uddannelser som led i akkrediteringsprocessen, jf. lovforslagets § 14, stk. 2.

Det er endelig anført af bl.a. Rektorkollegiet, at rådet bør udvides med en repræsentation fra professionsbacheloruddannelsernes videreuddannelsesområde, specifikt fra uddannelsesinstitutioner, der udbyder kandidat- og masteruddannelser (universiteter).

Undervisningsministeriets kommentarer:

Rådssammensætningen er fastholdt ud fra målsætningen om at etablere et handlekraftigt råd med en ligelig repræsentation med fire pladser til såvel offentlige som private arbejdsgivere. Hermed afspejles, at de offentlige arbejdsgivere i dag aftager hovedparten af de færdiguddannede. Samtidig signalerer og understreger ligevægten i repræsentationen mellem offentlige og private arbejdsgivere intentionerne om, at der på sigt vil være stigende efterspørgsel efter erhvervsakademiuddannede og professionsbachelorer også i den private sektor. Ønskes dette princip fastholdt samtidig med princippet om et lige antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter, vil en forøgelse af DA-områdets repræsentation med tre pladser medføre en så betydelig udvidelse af rådets størrelse (i alt 12 yderligere medlemmer), at forslaget ikke foreslås imødekommet.

DA's forslag imødekommes dog for så vidt angår indstillingsretten ved en ændring af § 18, stk. 2, således, at Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, HTS Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen og Tekniq (installatørernes organisation) udpeger 2 repræsentanter til rådet i forening.

Bestemmelserne om uddannelsesudvalg er fastholdt ud fra målsætningen om at styrke rådets kompetence omkring rådgivning og at opnå en så klar og entydig rådgivning som muligt.

Ministerens afgørelse efter § 14, stk. 2, vil basere sig på overordnede uddannelsespolitiske og -strategiske hensyn, og uddannelsesinstitutionerne vil i forbindelse med ansøgning om godkendelse af nye uddannelsesforslag have redegjort for uddannelsens relevans i forhold til andre beslægtede uddannelser og have givet oplysninger om, hvordan potentielle aftagere og andre relevante interessenter har været involveret i udviklingen af uddannelsen og i øvrigt forholder sig til forslaget. Partsinteresser forudsættes herved at være afklaret før indgivelse af ansøgning. Formuleringen af § 20, nr. 2 og 3, er bragt i overensstemmelse hermed, så det nu fremgår, at rådet rådgiver om generelle spørgsmål om uddannelser og uddannelsesudbud set i relation til arbejdsmarkedet.

Ønsket om, at rådet udvides med repræsentation fra professionsbacheloruddannelsernes videreuddannelsesområde, specifikt fra uddannelsesinstitutioner, der udbyder kandidat- og masteruddannelser (universiteter) er imødekommet ved ændring af § 18, stk. 7, således at ministeren efter indstilling kan udpege en repræsentant for universitetsområdet som tilforordnet til at deltage i rådets arbejde.

8. Generelle bemærkninger til økonomi

Høringssvarerne har kun i meget begrænset omfang beskæftiget sig med økonomi. Enkelte forudsætter, at der som følge af institutionernes pligt til at tilvejebringe praktikpladser i erhvervsakademiuddannelserne medfølger økonomisk kompensation herfor.

Undervisningsministeriets kommentarer:

Udgifterne til tilvejebringelse af praktikpladser indgår i de eksisterende taxametre. De fleste KVU-uddannelser indeholder allerede i dag virksomhedspraktik. De økonomiske konsekvenser følger det aftalte i Aftale om udmøntning af Globaliseringspuljen, november 2006.

9. Generelle bemærkninger til andet

I en del høringssvar bemærkes, at en kommende professionsmasteruddannelse skal være på niveau med en masteruddannelse og forskningsbaseret. Enkelte nævner også, at VVU skal give adgang til overbygningssuddannelser på professionsbachelorniveau. Endvidere nævner flere, at der også bør være mulighed for realkompetencevurdering på de ordinære videregående uddannelser. Endelig er der bemærkninger til titler, fx ønsket om at benævne professionsbacheloruddannelser som erhvervsbacheloruddannelser.

Undervisningsministeriets kommentarer:

Professionsmasteruddannelser og adgangen til realkompetencevurderinger indgår ikke i lovforslaget. Spørgsmålet om anvendelse af betegnelsen erhvervsbachelor har tidligere været drøftet, og der har været enighed om at opretholde titlen professionsbacheloruddannelse. Det bemærkes, at VVU vil kunne give adgang til relevante overbygningssuddannelser.

Der er endvidere foretaget en ændring i de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1, om eventuel etablering af professionsmasteruddannelser, så det ikke længere fremgår, at professionsmasteruddannelser udbygges fra professionshøjskoler. I stedet er indsat, at behovet og rammerne for professionsmasteruddannelserne skal afklares med de relevante interessenter.

III. Øvrige tilrettelser af lovforslaget

Der er foretaget tekniske ændringer i lovforslaget og tilføjelser til bemærkningerne. Bl.a. er der foretaget ændringer i § 9, hvor benævnelsen "paralleluddannelser" er erstattet af "parallelforløb". Dermed er de benævnelser, der er anvendt i relation til internationale forløb harmoniseret med de benævnelser, der på tilsvarende områder anvendes på Videnskabsministeriets område. Endvidere er § 41 (ændring af lov om åben uddannelse) gennemskrevet, og overskriften *Praktik* i pkt. 3.2. i forslagens almindelige bemærkninger er præciseret til *Praktik i korte videregående uddannelser*.

I forbindelse med sidste afsnit af bemærkningerne til § 5, stk. 1, der omhandler mulige adgangsveje til en professionsbacheloruddannelse, er nu også nævnt muligheden for adgang via en videregående voksenuddannelse eller diplomuddannelse.

Undervisningsministeriet
Den 29. november 2007

Dato for ikrafttræden er ændret fra 1. januar 2008 til 1. april 2008.

Der er vedlagt 3 bilag:

Bilag 1: Skematisk sammenfatning af høringssvar – opdelt efter afsender

Bilag 2: Skematisk sammenfatning af høringssvar - temaopdelt

Bilag 3: Hørings-/svarfortegnelse

Skematisk resumé – opdelt efter afsender

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	Fraråder at uddannelser, der svarer til diplomingeniøruddannelserne oprettes på andre institutioner end universiteter og ingeniørhøjskoler. Nedlæggelse af uddannelser bør behandles gennem akkrediteringssystemet. Professionsbachelorernes videreuddannelsesområde bør repræsenteres i rådet.
Akademikernes Centralorganisation	Støtter muligheden for overbygningsuddannelser samt afstigningsmuligheder. Betænkeligt, at undervisningsministeren kan afvise en akkreditering af ny uddannelse, hvis behovet for uddannelsen ikke vurderes at være til stede. Strider mod hele hensigten om et godkendelsessystem, der bygger på uafhængig faglig bedømmelse af uddannelsernes kvalitet og relevans. AC bør være repræsenteret i rådet.
Akkrediteringsrådet	Rådet anfører, at den foreslåede procedure for godkendelse af uddannelser hindrer åbenhed og offentlighed om ansøgninger. Rådet mener, at lovforslaget skal præciseres med henblik på sondring mellem ministerens godkendelse og akkrediteringsforløbet. Rådet mener endvidere, at det skal fremgå tydeligere af forslaget, at akkrediteringerne varetages af operatør og Akkrediteringsråd, som begge er uafhængige af ministerier mv. Akkrediteringsrådet påpeger, at ministerens plan for løbende akkreditering skal fastsættes i samarbejde med rådet.
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
BUPL - Forbundet for pædagoger og klubfolk	Forskningstilknytning bør ikke erstattes af udviklingsbaseret. Af- og påstigningsmuligheder medfører en forringelse af uddannelserne. Arbejdstagerorganisationer er underrepræsenterede i Rådet. Rådet bør forpligtes til at høre relevante uddannelsesudvalg. anbefaler ikke oprettelse af en professionsmaster.
Børne- og kulturchefforeningen	Overvejende positiv over for forslaget. Foreslår der igangsættes udredningsarbejde, så det bliver lettere for professionsbachelorere at søge ind på kandidatuddannelserne. Akkrediteringsprocessen må ikke blive for bureaukratisk og selvevaluering ville være en god ide.
C3 organisation	Tilfredshed med muligheden for naturlig synergiudvikling i et samlet system af erhvervsrettede uddannelser. Det er af afgørende betydning for de erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser, at teori og praksis kobles på den rigtige måde. Ønsker harmonisering af akkreditering

	mellem UVM og VTU, særligt af hensyn til HD. Ønsker øget AC repræsentation i det ny råd.
Center for Ligebehandling af Handicappede	Positivt med et mere fleksibelt videregående uddannelsessystem. Øget fokus på studerende med funktionsnedsættelser.
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	Foretrækker at der i § 8 anvendes formuleringen ”tilstræbe at tilrettelægge” frem for ”skal tilrettelægge”. Oplyser, at det ikke er muligt at tilbyde de studerende at gennemføre dele af uddannelsen i udlandet inden for den normerede studietid under de nuværende forhold.
Centralforeningen for Stampersonel	
Cirius	Tilslutter sig hovedprincipperne i forslaget. Væsentlig styrkelse af internationalisering af uddannelserne. Vigtigt at læringsresultater kobles sammen med internationale kvalifikationsrammer og kvalifikationsrammen for de videregående uddannelser. anbefaler at uddannelsesinstitutioner kan tilrettelægge fællesuddannelser, uden at det berør på ny regeludstedelse. Savner regelgrundlag for akkreditering af institutionernes udbud af uddannelser i udlandet. Krav til ansøgning om godkendelse af ny uddannelse bør omfatte behov og relevans i globalt perspektiv. anbefaler at Rådet sammensættes, så der indgår ekspertise om internationalisering af uddannelser. Nationale retningslinier om ECTS-systemet skal ske under hensyn til Kommissionens vejledning. Bør fremgå, at studerende har ret til merit for såvel danske som udenlandske kvalifikationer samt til forhåndsmerit.
CVU-Rektorkollegiet	Lovforslaget betegnes som nyskabende og intentionen om at skabe sammenhæng mellem uddannelserne hilses velkommen. Lovforslaget bør dog skærpes, så relationerne mellem niveauerne og til videreuddannelsessystemet for voksne (VVU og diplom) står klart, og barriererne til universitetsuddannelserne skal fjernes. Flexibilitet i tilrettelæggelsen hilses velkommen, men må ikke svække professionsbacheloruddannelsernes niveau og profil. Ser det som en udfordring at få etableret procedurer for akkreditering og godkendelse af uddannelser, som ikke indskrænker uddannelsesaktørernes fornyelse af uddannelsesudbuddet.
Danmarks Erhvervsskoleforening	
Danmarks Evalueringsinstitut	Ser meget positivt på forslaget, men påpeger, at de nye muligheder for fleksibel uddannelsesstruktur og tilrettelæggelse af internationale uddannelser er en udfordring i forhold til akkrediteringen. Særligt i forhold til akkreditering af fælles- og paralleluddannelser og akkreditering af efter- og videreuddannelsesområdet (VVU og diplom) foreslår EVA, at der fastsættes særlige akkrediteringskriterier.

Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	Enige i beskrivelsen af formålet for professionsbacheloruddannelser
Danmark Tekniske Universitet	Forslaget kan medføre en udtynding af uddannelsesmiljøet for diplomingeniøruddannelserne. Mulighed for på- og afstigning er ikke hensigtsmæssig. Der er ikke behov for en praksisbaseret professionsmasteruddannelse og det vil udhule masterbegrebet.
Dansk Arbejdsgiverforening	Foreslår at DA-området repræsentation i Rådet udvides til 5 medlemmer, samt at Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, HTS samt TEKNIQ bliver indstillingsberettigede i stedet for DA. Henviser til høringssvar fra DA's medlemsorganisationer
Dansk Byggeri	Grundlæggende tilfreds med forslaget, som medfører selvstændige profiler for den enkelte erhvervsakademiuddannelse, ligesom tilfredshed med, at lærerkvalifikationer nu defineres som lærerkorpsets samlede kompetence i stedet for, at der er et generelt krav om kandidatniveau. Bemærker, at obligatorisk praktik har mange fordele, men bør defineres i forhold til de enkelte uddannelsers behov. Foreslår flere DA-repræsentanter i rådet, andet navn til uddannelsesudvalgene, at uddannelsesudvalgene nedsættes på eget initiativ og er selvfinansierende, at udvalgene skal accepteres af rådet og ministeriet som part indenfor sit fagområde, og at erhvervsuddannelser skal give adgang til professionsbacheloruddannelser.
Dansk Erhverv	Overordnet særdeles positiv. Der skabes nye sammenhænge i uddannelsessystemet og gode internationale uddannelsesmuligheder. Overordnet positiv over for praktik med forbehold for at praktik kan være vanskelig at implementere i visse erhvervsområder/brancher. Ja til et samlet råd. Kritisk over for at rådet ikke længere har adgang til at udtale sig om relevansen af en bestemt uddannelse. Ønsker direkte udpegningsret (Dansk Arbejdsgiverforenings plads).
Dansk Industri	Mange gode initiativer, som vil give mulighed for at opbygge og gennemføre uddannelser. Finder det nye akkrediteringssystem positivt. Sammenhængen mellem erhvervsuddannelser og de videregående uddannelser bør forbedres gennem forskellige tiltag bl.a. ved nemmere adgang fra erhvervsuddannelser til de videregående uddannelser. Forslaget angiver ikke i tilstrækkelig grad forskellen mellem erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Der er også behov for en klarere markering af det anvendelsesorienterede (praktiske) i erhvervsakademiuddannelserne. Kan ikke tilslutte sig obligatorisk praktik. Afstigningsmuligheden ikke bør være den fremherskende uddannelsesmodel. Der bør etableres to råd – et professionshøjskoleråd og et erhvervsakademiråd. Alternativ en betydelig udvidelse af antallet af rådsmedlemmer. Anfører en række kommentarer til institutionernes udbudsret, bl.a. skal erhvervsakademier kunne udvikle sig til selvstændige professionshøjskoler.

Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Positivt, at de videregående uddannelser i højere grad indgår i et samlet uddannelsesbillede inden for det tekniske og merkantile område. Det bør eksplicit præciseres, at professionsbacheloruddannelserne til pædagog og lærer ikke niveaudeles. Lovudkastet tilsidesætter Akkrediteringsrådets kompetence via hjemlen til, at UVM før Akkrediteringsrådets vurdering kan afvise at lade ansøgningen gå videre til Akkrediteringsrådet. Konsekvensen heraf er, at akkrediteringsrådets legitimitet og uafhængighed undermineres. AC bør repræsenteres i Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser. Færdiggørelsestaxameteret bør fjernes (§ 36).
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	Positiv overfor initiativer, der kan styrke og udvikle de korte og mellemlange videregående uddannelser. Kan støtte op om målsætninger om, at erhvervsakademiuddannelser er naturlige overbygninger på erhvervsuddannelser og nødvendigheden af at skabe en tydelig adgangsvvej fra erhvervsuddannelser til professionsbacheloruddannelser.
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening	Niveauforskellen mellem erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser skal præciseres. Positive i forhold til studiepraktik, men mener ikke, at ministeren kan diktere ikke-offentlige virksomheder at stille praktikpladser til rådighed. Positive i forhold til muligheden for akkreditering af Forsikringsakademiet. Det skal ikke være op til Rådet, om der skal nedsættes uddannelsesudvalg, og uddannelsesudvalgene skal have en rådgivende funktion.
Danske Fysioterapeuter	Indgår i høringssvar fra FTF og sundhedskartellet. Bifalder etablering af professionsmasteruddannelser. Der er behov for, at de bliver praksis og forskningsbaserede.
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening	
Danske Studerendes Fællesråd	

De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	Positivt med et mere fleksibelt videregående uddannelsessystem. Øget fokus på studerende med funktionsnedsættelser.
Ergoterapeutforeningen	Tilfredshed over fastholdelse af de faglige niveauer, men bekymret for at afstigning kan forringe niveauet. Uklart hvad fleksibel struktur betyder for adgangskrav, der ikke må svækkes. Savner præcis sammenhæng mellem Bachelor og master-/kandidatniveau. Manglende stillingtagen til ligeligt samarbejde mellem forskningsinstitutioner og professionshøjskoler. Praktik/klinisk undervisning skal indgå som akkrediteringskriterium.
Erhvervsakademirådet	Hilser lovforslaget velkomment, da det giver mulighed for at foretage efterspurgte ændringer på erhvervsakademiuddannelserne. Lovforslaget har primært fokus på sammenhængen mellem erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. På baggrund heraf er rådet bekymret for, at der de facto vil ske en svækkelse af sammenhængen mellem erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser. Mindretalsudtalelse fra FTF. Formålsbeskrivelserne bør præciseres og bør skærpe uddannelsernes erhvervsmæssige profil/erhvervsfunktion. Lovforslaget bør omfatte overgangen fra VVU til professionsbacheloruddannelser. Den obligatoriske praktik bør tilrettelægges fleksibelt, og der skal være mulighed for merit/fritagelse for praktik. Rådet bør have høringsret i forbindelse med godkendelse af nye uddannelser. Det private arbejdsmarked er ikke tilstrækkeligt repræsenteret i rådet. Bør videreføre de nuværende § 7-udvalg. Der bør etableres mulighed for realkompetencevurdering i ordinære videregående uddannelser.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	Støtter målet om at få flere unge i videregående uddannelse og nedbringe frafaldet fra uddannelserne ved eksempelvis afstignings- og overbygningsuddannelser. Ønsker at beholde § 7-uddannelsesudvalgenes (KVU) selvstændige rådgivningsfunktion over for ministeren.
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVU/MVU Byg	Forslaget hilses velkommen, skaber selvstændige profiler for den enkelte erhvervsakademiuddannelse, specifikke adgangskrav giver adgang for specifikke erhvervsuddannelser til professionsbacheloruddannelserne, obligatorisk praktik har mange fordele, og lærerkorpsets samlede kompetence bedre end generelt krav om kandidatniveau. Det bør pålægges rådet at inddrage respektive udvalg i rådets behandling af sager.
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Støtter lovens synlige sammenhæng mellem uddannelserne, fleksible rammer for udvikling af uddannelser, obligatorisk praktik og akkreditering med skelen til internationale standarder. Foreslår erhvervsbachelortitlen og tydeliggørelse af sammenhæng med efteruddannelse. Bemærker, at praktisk erfaring ved bedømmelse af lære kvalifikationer er vigtig. Pædagogisk efterud-

	dannelse er vigtig.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	Rigtig og fremsynet skridt at samle de videregående professionsrettede uddannelser under en fælles lovgivning. Også ny institutionsstruktur og øget fokus på kvalitetssikring er skridt i den rigtige retning. Glæder sig over sømløse overgange i et sammenhængende uddannelsessystem uden blindgyder. Vigtigt at der ikke bliver tale om en generel akademisering af uddannelserne og arbejdsstyrken. Udfordring at tydeliggøre at uddannelserne er attraktive alternativer til universitetsuddannelser.
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	Konstaterer med glæde at 1 medlem af rådet udpeges efter indstilling fra FA. Erfaringer fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede uddannelser viser, at det er en fordel, hvis alle arbejdsmarkedets parter med interesse i uddannelserne for mulighed for at komme til orde i Rådet, frem for ad mere indirekte veje. Henviser til høringssvar fra Finanssektorens Uddannelsespolitiske Udvalg.
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	Foreslår sammenhæng mellem ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet, et medlem fra skolelederne i rådet, Udtrykker bekymring for udvikling af ens uddannelser i hvert sit regi (KVU/MVU) og for regler om fremskaffelse af praktikpladser. Bebuder krav om tilførsel af økonomiske ressourcer, hvis skolerne får til opgave at skaffe praktikpladser.
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Støtter samordning af KVU- og MVU-uddannelser. Betegnelserne for uddannelserne bør overvejes nærmere. Målbestemmelserne skal justeres. Enig i principperne for uddannelsesstruktur, men formuleringerne er for rigide. Meget positivt at internationalisering indgår klart. Vurdering af et internationalt marked for uddannelserne skal indgå i akkrediteringsgrundlaget. Formulering i politisk aftale om erhvervsakademier vedr. akkreditering af den enkelte erhvervsskole (monofaglighed) bør overvejes nærmere Støtter sammenlægning til et Råd, samt ministerens mulighed for personligt at udpege to personer. Den dobbelte adgangsvej er vigtig for professionsuddannelserne.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Samspil med forskning skal fremgå af formålsparagraffen. Forskellen i mål for de to uddannelses typer er utilstrækkeligt beskrevet. Positive overfor obligatorisk praktik, men sammenhæng mellem undervisning og praktik skal præciseres. Obligatorisk praktik skal gælde alle uddannelser. Af- og påstigningsmuligheden skal ikke kunne anvendes for de eksisterende professionsbacheloruddannelser, og for fremtidige uddannelser kun hvor det afspejler et reelt arbejdsmar-

	<p>kedsbehov og kan akkrediteres. Modulisering må ikke ske på bekostning af helhed og progression. Adgangskrav til professionsbacheloruddannelser må ikke svækkes. Behov for præcisering af behovs- og relevansundersøgelser. Rådets formand skal have indsigt i såvel offentlige som private uddannelser og skal udpeges efter rådgivning fra forligskredsen. Uddannelsesudvalg skal være forpligtelse og have rådgivende funktion. Professionsbacheloruddannedes adgang til relevante kandidatuddannelser skal præciseres. Forslag om opfølgende målrettet indsats i forhold til frafald og systematisk videnspredning.</p>
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	<p>Foreslår sammenhæng mellem ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet, et medlem fra skolelederne i rådet, Udtrykker bekymring for udvikling af ens uddannelser i hvert sit regi (KVU/MVU) og for regler om fremskaffelse af praktikpladser. Bebuder krav om tilførsel af økonomiske ressourcer, hvis skolerne får til opgave at skaffe praktikpladser.</p>
HK	<p>HK ser positivt på lovforslaget, som skaber mere synlig sammenhæng mellem KVU og MVU. Dog savnes en tydeliggørelse af sammenhængen til EUD og LVU og sammenhængen til VVU og diplomuddannelser. Formålsformuleringen for KVU: "varetage praksisnære opgaver" er for uambitiøs. Det bør være muligt at bruge betegnelsen "erhvervsbachelor". Rådets navn bør være "rådet for erhvervsrettede videregående uddannelser", da det også omfatter efter- og videreuddannelse. Rådet bør inddrages i akkrediteringsprocessen. Uddannelsesudvalgene bør hedde "brancheråd" og deres kompetence bør udvides. Lærerkvalifikationer bør ikke udelukkende fokusere på akademiske kvalifikationer.</p>
HORESTA	<p>Særdeles positivt. Dansk Erhverv bør være udpegningsberettigede i rådet, da det skal afspejle aftagerne. Bedre samarbejde og vidensudveksling mellem professionshøjskoler og forskningsmiljøer Tilslutter sig som udgangspunkt høringsvaret fra Dansk Erhverv.</p>
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	<p>Målene i Aftale om udmøntning af Globaliseringspuljen om flere i videregående uddannelser og øget kvalitet vil ikke blive indfriet på det tekniske område med det fremlagte lovforslag. Tager afstand fra forslaget om uddannelsernes struktur, da det indebærer fare for et for lavt fagligt niveau på diplomingeniøruddannelserne. Særligt tilrettelagte forløb kan accepteres i enkelte tilfælde. Der bør etableres to rådgivende råd: Et for offentligt rettede uddannelser og et for privat rettede uddannelser. Professionsbachelorbetegnelsen bør ikke indføres generelt, da ikke alle MVU-uddannelser er professionsbacheloruddannelser.</p>

IT-Branchen	Forslag til pilotprojekt om "fleksibel praktik på studenterjob-lignende vilkår".
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig Sundhedskartellets og FTF's høringssvar. Påpeger, at der ikke skal være afstigning til kortere uddannelseskompetence i professionsbachelor i jordemoderkundskab eller i de øvrige sundhedsuddannelser på professionsbachelorniveau. Afstigning til et kort forløb vil ikke give kompetencer, der opfylder krav til kvaliteten i jordemoderhjælpen fra borgere og myndigheder i Danmark og EU. Foreslår gensidig forpligtelse til opbygning af forskningstilknytning og forskningsmiljøer i lovgivningen. Professionsbachelorer skal sidestilles med universitetsbachelorer i adgang til relevante master- og kandidatuddannelser. Professionsmasteruddannelser skal være på niveau med universitetsmasteruddannelser.
Kommunernes Landsforening	Overordnet positiv over for lovforslaget, der skaber bedre sammenhæng og fleksibilitet i uddannelsessystemet. Forslaget må ikke medføre en svækkelse af de to uddannelsesniveauer som selvstændige og afrundede forløb med klare erhvervsrettede og praksisnære profiler. Positiv over for praktik, dog må der ikke stilles for store krav til praktiksteder. Den studerendes ansvar for praktikken skal understreges. Positiv over for ét råd. Rådet bør have kompetence i forhold til akkreditering af uddannelser (screening). Erhvervsuddannede bør også have adgang til professionsbacheloruddannelser. Bemærkning: KL har oplyst, at høringssvaret ikke politisk godkendt.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	Tilfreds med at begrebet forskningstilknytning ikke anvendes i relation til professionsbacheloruddannelserne. Det fremgår af lovbemærkningerne, at det er et mål, at professionsbachelorer kan få adgang til universiteternes kandidatuddannelser. Fremhæver i den forbindelse, at optagelse på en kandidatuddannelse i alle tilfælde baseres på en faglig vurdering af ansøgernes adgangsgrundlag. Vil gerne inddrages i udvikling af professionsmasteruddannelser.
Landbrugsrådet	Landbrugsraadet tilslutter sig høringssvar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	Enige i beskrivelsen af formålet for professionsbacheloruddannelser.
Ledernes Hovedorganisation	Hilser forslaget velkommen og ser meget positivt på, at der skabes mulighed for et sammenhængende system med flere forskellige uddannelsesmodeller og med forbedrede muligheder for internationalisering samt kvalitetssikring gennem akkreditering. Lederne anbefaler, at der også etableres større sammenhæng mellem de ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet (VU og diplom). Lederne mener, at det ny råd bør høres i forbindelse med ministerens beslut-

	ninger om godkendelse af uddannelser og udbud.
LO	Tilfredse med, at der skabes øget mulighederne for bedre sammenhæng mellem erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Finder det uheldigt, at loven ikke eksplicit omfatter VVU- og Diplomuddannelserne. Finder, at formålsbestemmelsen er meget generel. Finder, at rådet og uddannelsesudvalg bør høres i forbindelse med ministeriets beslutning om godkendelse og udbud af uddannelser. Sammenhængen ml. erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser skal styrkes. Advarer mod at såvel erhvervsakademiuuddannelser som professionsbacheloruddannelser rykker væk fra erhvervsuddannelsessektoren og over mod professionshøjskolerne. Det foreslås, at der skabes lettere adgang til de videregående uddannelser for de erhvervsuddannede, eller at der skabes opkvalificeringsforløb for erhvervsuddannede til begge de videregående niveauer. Der bør gøres op med begrænsningen i mulighederne for at få merit eller afkortning på baggrund af viden baseret på arbejds erfaring.
Lægemedellindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Overvejende positiv overfor forslaget. Der bør ikke være mulighed for afstigning på de nuværende professionsbacheloruddannelser f.eks. læreruddannelsen. Studerende indgår for lidt i lovtæksten. De studerende bør generelt være mere i fokus ved udformning af uddannelseslovgivning. De studerende bør have 4 pladser i rådet, med mulighed for flere pladser efter behov. Opfordrer til at § 13, stk. 3, § 17 og § 27 slettes. § 38 ændres til et forbud mod brugerbetaling.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	Finder det positivt at uddannelsessystemet bliver mere fleksibelt. Bekymrede over visse dele af indholdet, herunder nogle forhold i formålsbestemmelserne og særligt i forhold til på- og afstigningsmulighederne. Netværket bakker op om det samlede høringssvar fra FTF og henviser i øvrigt til høringssvarene fra de enkelte organisationer, der indgår i netværket.
MVU-Rådet	Intentionerne bag udkastet er positive og perspektiverne gode. Anerkender målsætningerne om at skabe rammer for endnu bedre uddannelser og at tiltrække flere unge til uddannelserne – både i forhold til uddannelser rettet mod det offentlige arbejdsmarked og i forhold til uddannelser rettet mod det private arbejdsmarked. Kravet om, at uddannelserne skal være funderet i de nyeste forskningsresultater – ”samspil med forskning” - bør fremgå eksplicit af lovens formålsparagraf. Målformuleringerne skal mere tydeligt redegøre for såvel niveau som kvalitet i hhv. erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Klargøring i bemærkningerne til lovforslaget om praktikkens indhold på erhvervsakademiuuddannelserne. Af- og påstigningsmuligheder på fremtidige uddannelser skal afspejle uddannelsespolitiske mål og et reelt ar-

	<p>bejdsmarkedsbehov, og dokumenteres gennem akkreditering. Påstigningsmuligheder skal være klare og tydelige for de studerende, som ønsker at fortsætte efter en afstigning. Rådet skal have formel høringsret i forbindelse med undervisningsministerens screening af forslag til nye uddannelser som led i akkrediteringsprocessen. Oprettelse af uddannelsesudvalg skal være en forpligtelse. Uddannelsesudvalgene skal være rådgivende. Loven bør præciseres i forhold til professionsbacheloruddannelsernes mulighed for direkte adgang til relevante kandidatuddannelser. Også styrke den vertikale sammenhæng fra erhvervsuddannelserne gennem mulighed for at begynde direkte på fagligt relevante professionsbacheloruddannelser.</p>
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	<p>Meget positive. En samlet uddannelsestid på 4 år for en erhvervsakademiuddannelse sammen med en lang professionsbacheloroverbygning er for lang en varighed. Der bør indføres mulighed realkompetencevurdering i uddannelserne, så begrebet om "fritagelse" udvides. Der bør være sammenhæng til kandidatuddannelserne. Der bør være tydeligere sammenhæng til forskning. Formålsbestemmelser skal foldes ud og tage udgangspunkt i kvalifikationsrammen.</p>
Pædagogstuderendes Landssammenslutning	
Rektorkollegiet	<p>Positiv over for, at der skabes et sammenhængende uddannelsessystem og at begrebet forskningstilknytning ikke anvendes ved professionsbacheloruddannelser. Påstigning/merit må ikke medføre udvanding af uddannelserne. Professionsbacheloruddannelsernes videreuddannelsesområde bør være repræsenteret i rådet. Advarer imod indføring af praksisbaserede professionsmasteruddannelser Advarer imod, at der udvikles og udbydes nye uddannelser inden for det merkantile og tekniske område, som allerede eksisterer. Akkrediteringsrådet og ikke ministeren bør afgøre om eksisterende uddannelser skal nedlægges. Der skal tages højde for kommende uddannelser i § 26 (pligt til offentlige arbejdsgivere at stille praktikpladser til rådighed for en række sundhedsuddannelser). Bør udvides med repræsentation fra professionsbacheloruddannelsernes videreuddannelsesområde.</p>
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Ef-	Ingen bemærkninger Henviser til hørings svar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.

teruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere	Praktik skal være fleksibelt; den enkeltes forudsætninger og branchens behov skal være afgørende for om der skal være praktik og praktikkens længde, og der bør arbejdes med muligheder for merit. Positivt med flere og bedre videreuddannelsesmuligheder for erhvervsakademiuddannelserne samt fleksibel uddannelsesvarighed. Behov for bredere sammensætning af Rådet, især af hensyn til repræsentation i uddannelsesudvalg. Skal fremgå tydeligere, at erhvervsakademiuddannelserne er den naturlige videreuddannelsesmulighed for eud-uddannede. Lægges ikke nok vægt på tæt samarbejde mellem institutioner og erhvervsliv.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	Forslår en bredere formulering af § 26 (pligt til for offentlige arbejdsgivere at stille praktikpladser til rådighed for en række sundhedsuddannelser), der tager højde for kommende uddannelser f.eks. tandplejeruddannelsen.
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Positivt med ny lov. Uddannelserne skal hente viden fra forskningen, og skal have et tæt samspil med forskningen og påvirker forskningens indhold. Der bør være tydelige angivelser af niveauforskelle og af sammenhæng med videreuddannelse. Foreslår ny udformning af § 1. stk. 2. Fire studenterrepræsentanter skal være medlem af rådet, og der skal være studenterrepræsentanter i uddannelsesudvalgene. Der bør ikke være hjemmel til deltagerbetaling (§ 38).
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Det bør tydeligt fremgå af formålsparagraffen, at uddannelserne er funderet på forsknings samarbejde med f.eks. universiteter, universitetshospitaler og øvrige forskningsinstitutioner. Det bør sikres, at professionsbacheloruddannelserne også inden for forskning beskrives ligeværdigt med de universitære bacheloruddannelser. Sondring mellem erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser genfindes ikke tydeligt i uddannelsens formål. Ikke afvisende over for, at der kan være behov for øget fleksibilitet i forhold til nye professionsbacheloruddannelser. Men de eksisterende sundhedsprofessionsuddannelser kan ikke bestå af to niveauer. Positivt at der indføres obligatorisk praktik på alle uddannelser. Vigtigt, at kvaliteten i praktikken styrkes, bl.a. ved at der stilles mere præcise krav i loven til sikring af sammenhæng. Professionsmasteruddannelser skal akkrediteres efter samme kriterier som de ordinære masteruddannelser, og skal være på niveau med de ordinære masteruddannelser. Der skal være tilstrækkeligt kvalificerede undervisere til at undervise på professionsmasteruddannelserne, og underviserne skal være kvalificerede på samme niveau, som undervisere på universiteternes masteruddannelser. anbefaler,

	at AC får udpegningsret til Rådet.
Syddansk Universitet	Universiteterne bør optræde selvstændigt som udbydere af professionsbacheloruddannelser. Merit fra KVVU til MVU må ikke medføre at den enkelte uddannelses sigte udvandes. Man bør ikke parallelopbygge nye uddannelser, hvis uddannelser med samme sigte, allerede findes.
Sygeplejestuderendes Landssammenslutning	Positivt med en fælles lovgivning for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Loven skal være med til at kvalitetsløfte og kvalitetssikre professionsbacheloruddannelserne. Foreslår, at sammenspil med forskning eksplicit skal nævnes i formålsparagraffen. Påpeger, at sygeplejerskeuddannelsen er en generalistuddannelse, som ikke kan opbygges i flere niveauer. Formanden for et fælles rådet skal være neutral, og at der skal udpeges fire studenterrepræsentanter – to fra hvert uddannelsesniveau. Loven tilføjes en bestemmelse, der direkte forbyder deltagerbetaling.
Teknisk Landsforbund	Der bør være en klarere sammenhæng mellem godkendelse af nye uddannelser og uddannelsesudvalgene i samarbejde med det nye råd. Behov for tydeliggørelse af udvalgenes funktion og legitimitet. Rådet bør i loven pålægges at medvirke til at fastholde den nationale uddannelsesstandard som led i den øgede mulighed for at tilrettelægge uddannelserne fleksibelt. Der bør skabes en lovmæssig sammenhæng mellem udvalgene og de skolenetværk, som i dag er etableret bl.a. på bygge- og anlægsområdet.
Tekniq, installatørernes organisation	Tilslutter sig at sammenhæng i uddannelsessystemet er nødvendigt. anbefaler at praktik fortsat er en mulighed men ikke et krav. Mht. rådets sammensætning skal der være flere pladser til det private arbejdsmarked, udvides til 5 pladser, heraf 1 til Tekniq. Der skal ikke være dobbeltadgang til installatøruddannelsen. Uddannelsesudvalgene skal have mere indflydelse.
Århus Universitet	Positivt at man forsøger at skabe et sammenhængende uddannelsessystem. En svaghed med opdelingen mellem professionsbachelor og universiteternes bacheloruddannelser. Vanskeligt at gennemføre virksomhedspraktik på tandteknikeruddannelsen, § 26 (pligt for offentlige arbejdsgivere til at stille praktikpladser til rådighed for en række sundhedsuddannelser) omformuleres så kommende uddannelser også er omfattet.

Bilag 2

Skematisk resumé af høringssvar - temaopdelt

Indholdsoversigt

	Side
1. Generelle betragtninger om uddannelsesreformen	2
2. Uddannelsernes formål	8
3. Uddannelsernes struktur (overbygning/afstigning)	14
4. Obligatorisk praktik	20
5. International uddannelse	27
6. Akkreditering	33
7. Rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser	40
8. Forholdet til EUD og LVU	47
9. Økonomi	53
10. Andet	58

1. Generelle betragtninger

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædagoger og klubfolk	Enig i den overordnede målsætning.
Børne- og kulturchefforeningen	Overvejende positiv. Hilser med tilfredshed alle tiltag, der som lovforslaget, sikrer behovet for kvalificeret arbejdskraft.
C3 organisation	Tilfreds med, at erhvervsakademiernes erhvervsøkonomiske kompetencer nu også kan nyttiggøres i professionshøjskolerne (synergien i et samlet system).
Center for Ligebehandling af Handicappede	Positivt med et mere fleksibelt videregående uddannelsessystem. Der bør være særlig fokus på personer med funktionsnedsettelse og deres muligheder for at gennemføre en videregående uddannelse.
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stampersonel	
Cirius	Kan tilslutte sig hovedprincipperne i forslaget.
CVU-Rektorkollegiet	Lovforslaget er nyskabende i sin ambition om sammenhæng i uddannelsessystemet. Timing af udviklingsopgaven skal dog matche den timing, der gælder for institutioner og konkurrerende sektorer. Det forventes, at Undervisningsministeriet understøtter sektoren i realiseringen af forslagets ambitioner.
Danmarks Erhvervsskoleforening	Manglende sammenhæng mellem ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet på henholdsvis KVVU niveau og MVU niveau. Foreslår, at der etableres sammenhæng også fsva adgang til overbygninguddannelser.
Danmarks Evalueringsinstitut	Ser meget positivt på forslaget, som sammen med ændring af EVA-

	loven (lov om Danmarks Evalueringsinstitut) giver god ramme for at sikre og udvikle de videregående uddannelser på internationalt niveau.
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	
Danmark Tekniske Universitet	Forslaget kan for diplomingeniøruddannelserne medføre en udtynding af uddannelserne. Man bør fastholde, at kræfterne samles om et mindre antal stærke uddannelsesmiljøer.
Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	Grundlæggende tilfreds med lovforslaget. Lægger op til fleksible og fremtidssikre rammer, inden for hvilke uddannelserne kan fornyes og udvikles
Dansk Erhverv	Udkastet er særdeles positivt. Lovforslaget skaber sammenhæng mellem KVVU og MVU. Det giver gode udviklingsmuligheder på det fleksible arbejdsmarked.
Dansk Industri	Finder der er mange gode initiativer, som vil give mulighed for at opbygge og gennemføre uddannelser.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Positivt, at undervisningsministeren tager initiativ til, at de videregående uddannelser på UVM's område i højere grad indgår i et samlet uddannelsesbillede inden for det tekniske og merkantile område, hvor mulighederne for overgang til uddannelse på næste højere niveau ikke begrænses af formelle årsager, men primært baserer sig på arbejdsmarkedets behov for rekruttering på de forskellige niveauer.
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	Positiv over for initiativer, der kan styrke og udvikle de korte og mellem-lange videregående uddannelser.
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	Henviser til høringssvar fra FTF og Sundhedskartellet.
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening	
Danske Studerendes Fællesråd	

De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	Positivt med et mere fleksibelt videregående uddannelsessystem. Der bør være særlig fokus på personer med funktionsnedsættelser og deres muligheder for at gennemføre en videregående uddannelse.
Ergoterapeutforeningen	
Erhvervsakademirådet	Glædeligt, at der sker de nødvendige ændringer på erhvervsakademiuddannelserne.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	Støtter målet om at få flere unge i videregående uddannelse og nedbringe frafaldet fra uddannelserne samt lovudkastets muligheder for afstigning og overbygningsuddannelser m.m.
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	Hilses velkomment, at ønsket om fornyelse af uddannelserne nu kan realiseres.
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Godt, at der skabes synlig sammenhæng mellem KVVU og MVU og fleksible rammer for udviklingen af uddannelser.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	Rigtig og fremsynet skridt at samle de videregående professionsrettede uddannelser under en fælles lovgivning.
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	Henviser til høringssvar fra Finanssektorens Uddannelsespolitiske Udvalg.
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Støtter samordningen af KVVU- og MVU-uddannelser.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	For få tiltag til at styrke professionsbacheloruddannelsernes attraktivitet og profil.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	Manglende sammenhæng mellem ordinære uddannelser og videreuddannelsessystemet på henholdsvis KVVU- og MVU- niveau. Foreslår, at der etableres sammenhæng også fsva adgang til overbygningsud-

	dannelser.
HK	Positivt, at der med loven skabes mere synlig sammenhæng mellem KVVU og MVU, og samtidig mere fleksible rammer for udvikling af uddannelser.
HORESTA	Særdeles positivt.
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Målene i Aftale om udmøntning af Globaliseringspuljen om flere i videregående uddannelser og øget kvalitet vil ikke blive indfriet på det tekniske område med det fremlagte lovforslag.
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig Sundhedskartellets og FTF's høringssvar.
Kommunernes Landsforening	Overordnet positiv. Skaber bedre sammenhæng i uddannelsessystemet.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsraadet	
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	Hilser forslaget velkommen og ser det som en vigtig vej til at skabe rammerne og mulighederne for et sammenhængende videregående uddannelsessystem, der bliver et centralt element til at sikre kvalificeret arbejdskraft til fremtidens arbejdsmarked.
LO	Tilfreds med, at der skabes øget mulighederne for bedre sammenhæng mellem erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Finder det uheldigt, at loven ikke eksplicit omfatter VVU- og diplomuddannelserne.
Lægemedelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Positivt, at der er udarbejdet en fælles uddannelseslov for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Der er behov for en klarere definition af deres niveauforskelle.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	Finder det positivt, at uddannelsessystemet bliver mere fleksibelt. Bakker op om det samlede høringssvar fra FTF og henviser i øvrigt til høringssvarene fra de enkelte organisationer, der indgår i netværket.

MVU-Rådet	Intentionerne er positive og perspektiverne gode. Anerkendelse af målsætningerne om at skabe rammer for endnu bedre uddannelser og at tiltrække flere unge til uddannelserne – både i forhold til uddannelser rettet mod det offentlige arbejdsmarked og i forhold til uddannelser rettet mod det private arbejdsmarked.
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	Overordnet meget positiv.
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiet	Noterer med tilfredshed, at lovforslaget tilstræber at skabe et sammenhængende uddannelsessystem.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere	
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Positivt med ny lov, der kan skabe sammenhæng i uddannelsessystemet og gøre det mere dynamisk og fleksibelt. Kan medvirke til at skabe attraktive uddannelser, fremme målsætningen om, at 50 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse, samt nedbringe frafaldet.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Enig i, at der er behov for at nedbringe frafaldsprocenten, at få flere unge i gang med en videregående uddannelse og at skabe større fleksibilitet i uddannelsessystemet. Uklart, hvordan sammentænkning af KVVU og MVU er svaret på de udfordringer, som særligt sundhedsvæsenet står over for de kommende år. Problematisk, at der mangler fokus på, hvordan professionsbacheloruddannelserne kan gøres mere attraktive og søgningen dermed øges.

Syddansk Universitet	Forslaget er af central betydning for universitetet, særligt for uddannelserne på det tekniske område.
Sygeplejestuderendes Lands-sammenslutning	Positivt med en fælles lovgivning for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.
Teknisk Landsforbund	Ser en række positive elementer, herunder at der skabes sammenhæng ml. KVVU og MVU- niveauerne samt mulighed for at etablere mere fleksible uddannelsesmodeller både i forhold til varighed og indholdsmæssigt.
Tekniq, Installatørernes Organi-sation	Enig i at en styrket sammenhæng i uddannelsessystemet er nødvendig for at realisere målsætningen om at 50 pct. skal gennemføre en videregående uddannelse.
Aarhus Universitet	Positivt, at lovforslaget søger at etablere et mere sammenhængende uddannelsessystem. En svaghed, at man cementerer adskillelsen mellem to parallelle uddannelsessystemer: erhvervsakademierne og professionsbacheloruddannelserne over for universiteternes bacheloruddannelser.

2. Uddannelsernes formål

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædago-ger og klubfolk	Uddannelsernes indhold bliver mindre attraktivt, når forskningstil-knytning reduceres til udviklingsbaseret. Professionsbacheloruddan-nelserne bør beskrives som forskningsbaserede.
Børne- og kulturchefforeningen	Foreslår, at man genovervejer at anvende begrebet ”forskningstilknyt-ning”.
C3 organisation	
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegn-støttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stamper-sonel	
Cirius	Vigtigt, at beskrivelserne af læringsresultater kobles nøje sammen med internationale kvalifikationsrammer og udkast til ny dansk kvalifikati-onsramme for de videregående uddannelser.
CVU-Rektorkollegiet	Lovforslaget skal skærpes, så relationen mellem det korte og det mel-lemlange niveau og relationerne til videreuddannelsessystemet for voksne (VVU og diplom) står mere klart. Professionsbacheloruddannelsens profil skal stå mere klar og forskel-lig fra både den akademiske bachelor og erhvervsakademiniveauet. Der gives forslag til stramninger af formålsbestemmelsen.
Danmarks Erhvervsskolefor-ening	
Danmarks Evalueringsinstitut	
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	

Danmarks Skolelederforening	Enig i beskrivelsen af formålet for professionsbacheloruddannelser.
Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	Henviser til hørings svar fra DA's medlemsorganisationer.
Dansk Byggeri	Praksisnære og anvendelsesorienterede uddannelser gør den studerende erhvervslivsparede.
Dansk Erhverv	
Dansk Industri	Lovforslaget beskriver ikke i tilstrækkelig grad forskellen mellem erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Der er også behov for en klarere markering af det anvendelsesorienterede (praktiske) i erhvervsakademiuddannelserne.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	Niveauforskellen mellem erhvervsakademi- og professionsbachelor- uddannelser er for løst beskrevet og bør præciseres.
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations- bureauers Brancheforening	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorga- nisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	Vigtigt, at læringsmål er i overensstemmelse med ny dansk kvalifikations- ramme. Vigtigt med afrundede forløb, faglig tyngde og identitet.
Erhvervsakademirådet	Behov for en klarere beskrivelse af den selvstændige profil på begge uddannelsesniveauer. For erhvervsakademiuddannelsernes vedkom- mende bør der beskrives en klarere erhvervmæssig og praktisk profil, som afspejler uddannelsernes kobling af praksis og teori og deres fo- kus på anvendt viden. Bemærkningerne bør klarere afspejle uddannel- sernes erhvervsfunktion og ikke kun fokusere på videreuddannelse.

Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Betegnelsen 'erhvervsakademiuddannelse' er uheldig, da den kobler uddannelsen til en bestemt institutionstype. Betegnelserne 'professionshøjskole' og 'professionsbachelor' bør ligeledes overvejes nærmere. Behov for justering af formålsbestemmelserne. Støtter, at evnen til at skabe fornyelse indgår i uddannelsernes formål.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Samspil med forskning skal fremgå eksplicit af formålsparagraf. Forskellen i målene for de to uddannelsestyper er utilstrækkeligt beskrevet. Forslag til ny § 2 i høringsvar vedlagt.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	
HK	Formuleringen "varetage praksisnære opgaver" er for uambitiøs i forhold til de erhvervsakademiuddannedes slutkompetencer på det praktiske område.
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	
IT-Branchen	

Jordemoderforeningen	
Kommunernes Landsforening	
Kvinderådet	
Københavns Universitet	Bemærker med tilfredshed, at begrebet forskningstilknytning ikke anvendes i relation til professionsbacheloruddannelserne, men afløses af udviklingssamarbejde med relevante forskningsinstitutioner.
Landbrugsrådet	
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	Enig i beskrivelsen af formålet for professionsbacheloruddannelser.
Ledernes Hovedorganisation	
LO	Finder, at formålsbestemmelsen er meget generel. For erhvervsakademiuddannelsernes vedkommende bør der indgå en meget klarere erhvervsmæssig praktisk profil, som afspejler uddannelsernes kobling til praksis og teori og deres fokus på anvendt viden.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Det er afgørende, at den nyeste relevante forskning er tilgængelig for uddannelserne. Uddannelserne bør derfor være praksis- og udviklingsorienterede i stærkt samspil med forskning.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Forskningens betydning og rolle i uddannelsernes videngrundlag bør fremstå mere klart. Kravet om, at uddannelserne skal være funderet i de nyeste forskningsresultater – ”samspil med forskning” - bør fremgå eksplicit af lovens formålsparagraf. Herved skabes den nødvendige sammenhæng mellem intentionerne i lovudkastet og Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser. Målformuleringerne for hhv. erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser kan med fordel præciseres og udbygges: Målformuleringerne skal mere tydeligt redegøre for såvel niveau som kvalitet i de to uddannelsestyper.
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	

PROSA	Formålsbestemmelserne bør i videst muligt omfang "læne" sig op ad kvalifikationsnøglen og bruge de samme begreber og definitioner. Forskellen mellem akademi- og professionsbachelorniveauet bør tydeliggøres og foldes ud, således at det står klart hvori den konkrete forskel ligger.
Pædagogstuderendes Lands-sammenslutning	
Rektorkollegiet	Positivt, at begrebet forskningstilknytning ikke anvendes i relation til professionsbacheloruddannelserne, men afløses af udviklingssamarbejde med relevante forsknings institutioner.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Sammenslutningen af Landbrugs Arbejdsgivere	Overordnet positiv over for praktik, men praktik bør være fleksibelt – den enkeltes forudsætninger og branchens behov skal være afgørende for, om der skal være praktik og praktikkens længde. Der bør arbejdes med muligheder for merit, evt. i forbindelse med realkompetencevurdering.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Afgørende, at uddannelserne henter viden fra forskningen, har et tæt samspil med forskningen og påvirker forskningens indhold. Forskningstilknytningen bør videreføres uændret. Der bør være tydelige angivelser af niveauforskelle og af sammenhæng med videreuddannelse. Foreslår ny udformning af loven formålsbestemmelse.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Det bør fremgå tydeligt, at uddannelserne er funderede på forsknings-samarbejde med f.eks. universiteter, universitetshospitaler og øvrige forskningsinstitutioner. Det bør sikres, at professionsbacheloruddannelserne også inden for forskning beskrives ligeværdigt med de universitære bacheloruddannelser. Sondring mellem erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser genfindes ikke tydeligt i uddannelsens formål.
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Lands-	Det er vigtigt, at sammenspil med forskning eksplicit nævnes i for-

sammenslutning	målsparagraffen.
Teknisk Landsforbund	
Tekniq, installatørernes organisation	
Århus Universitet	

3. Obligatorisk praktik

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædago- ger og klubfolk	Praktikken for professionsbacheloruddannelser bør beskrives som studiepraktik.
Børne- og kulturchefforeningen	
C3 organisation	På de erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser bør praktikdelen være et ubrudt forløb, placeret på 5. eller 6. semester.
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegn- støttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stamper- sonel	
Cirius	
CVU-Rektorkollegiet	Positivt, at der indføres obligatorisk praktik. Bør dog betegnes 'studiepraktik' for at præcisere kvaliteten heraf. Praktikken bør kvalitetssikres gennem akkreditering. Der bør stilles krav om uddannet praktikvejleder på praktiksteder. Det bør overvejes, om der skal indskrives en generel forpligtelse til at stille egnede praktikpladser til rådighed for alle uddannelser udbudt efter loven.
Danmarks Erhvervsskolefor- ening	
Danmarks Evalueringsinstitut	
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	
Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	Henviser til høringssvar fra DA's medlemsorganisationer.

Dansk Byggeri	Foreslår, at anvendelse af praktik defineres i forhold til de enkelte uddannelsers behov og ikke som et generelt krav. Praktik i uddannelserne en god måde at præsentere praksis for de studerende, som kan inddrage dette i den afsluttende opgave.
Dansk Erhverv	Praktik er som hovedregel gavnligt. Det er vigtigt, at de studerende stifter bekendtskab med det erhverv, de skal være en del af. Forbehold for implementering af praktik i alle brancher. Mangel på praktikpladser kan hindre afslutning af uddannelsen. Relevant at overveje, om uddannelses- eller erhvervs erfaring kan medføre fritagelse for praktik.
Dansk Industri	Kan ikke tilslutte sig obligatorisk praktik. Studerende med er erhvervsakademiuddannelse har sjældent behov for praktikophold, men langt oftere behov for ekstra fokus på de teoretiske uddannelsesdele. Krav om obligatorisk praktik vil kunne medføre praktikpladsproblemer.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening	Positive over for studiepraktik, men mener ikke ministeren har bemyndigelse til at diktere ikke-offentlige virksomheder at stille praktikpladser til rådighed. Forudser flaskehalsproblemer inden for finanssektoren. Spørger, om ministeren vil etablere skolepraktik for de uddannelser, hvor det ikke lykkes at skaffe praktikpladser nok.
Danske Fysioterapeuter	Henviser til hørings svar fra FTF.
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relationsbureauers Branche forening	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	Vigtigt at styrke kvaliteten af praktik/klinisk undervisning. Skal indgå som akkrediteringselement.
Erhvervsakademirådet	Det bør tydeliggøres: 1) At studerende med relevant forudgående erhvervs erfaring kan opnå

	<p>merit for praktikken på linje med øvrige uddannelseselementer.</p> <p>2) At praktik har det primære formål, at den studerende kommer til at arbejde med en faglig relevant problemstilling, der er umiddelbart forankret i den reelle virkelighed på det arbejdsmarked, som den pågældende skal ud at virke på efter sin akademiuddannelse. Derfor kan den formelle tilknytning til virksomheden have forskellige former og skal ikke nødvendigvis udgøre 3 måneders fysisk ophold i en virksomhed.</p> <p>3) At udformningen af praktikkravet i de enkelte uddannelser skal tage hensyn til de forskellige forhold på de respektive uddannelser.</p>
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	Støtter obligatorisk praktik.
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVU/MVU Byg	Praktik i uddannelserne en god måde at præsentere praksis for de studerende, som kan inddrage dette i den afsluttende opgave.
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Støtter obligatorisk praktik. En bekymring kan være, at praktikken skaber en flaskehals.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Positiv over for obligatorisk praktik. Behov for mere præcise krav til sikring af sammenhængen mellem undervisning og praktik. Konkrete forslag indgår i høringsvaret. Forpligtelse til at stille praktikpladser til rådighed skal gælde alle uddannelser udbudt i henhold til loven.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	Internationalisering medfører semestre på 5 måneder. Dette bliver svært at forene tidsmæssigt med praktik i 3 måneder svarende til minimum 15 ECTS på et semester, som er på 30 ECTS.

HK	Støtter, at der indføres obligatorisk praktik på uddannelserne, og at mulighederne for at gennemføre praktikforløb gøres fleksible.
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Støtter ikke forslaget om obligatorisk praktik i alle erhvervsakademiuddannelser.
IT-Branchen	Forslag om praktik-pilotprojekt for kommende IT-professionsbachelor: Studerende skal kunne være beskæftiget i en virksomhed i "fleksibel praktik på studenterjobs-lignende vilkår" i hele uddannelsesperioden; dvs. en 1 ½ årig overbygningsuddannelse skal kunne bestå af ca. 1/3 "fleksibel praktik på studenterjobs-lignende vilkår" og ca. 2/3 skoletid.
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig Sundhedskartellet og FTF's høringssvar.
Kommunernes Landsforening	Overordnet positiv. Praktikken skal kunne gennemføres uden at medføre krav til praktikstederne, som kun vanskeligt kan imødekommes. Den studerendes hovedansvar for praktikdelen bør understreges. Der bør generelt ses på de kommunale praktikstedernes muligheder for at løfte denne uddannelsesmæssige opgave.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsraadet	Landbrugsraadet tilslutter sig høringssvar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	
LO	
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Forslaget om obligatorisk praktik på alle korte videregående uddannelser er et positivt tiltag. Anbefaler klargøring af, at praktik skal have en

	stærk forankring til uddannelserne og erhvervets opgaveløsning, og at de studerendes opgaver under praktikforløbet skal være praksisrelaterede. Positivt, at der åbnes for muligheden for SU-finansieret praktikperioder (mindretalsudtalelser fra DA-repræsentanter: DI og Dansk Byggeri).
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	
Pædagogstuderendes Lands-sammenslutning	
Rektorkollegiet	Vanskeligt at etablere virksomhedspraktik for den 2-årige kliniske tandteknikeruddannelse.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Sammenslutningen af Landbrugs Arbejdsgivere	
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Positivt, at der indføres obligatorisk praktik på alle uddannelser. Vigtigt, at kvaliteten i praktikken styrkes, bl.a. ved at der stilles mere præcise krav i loven til sikring af sammenhæng. Målet med den kliniske undervisning (praktik) skal beskrives eksplicit.
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Lands-sammenslutning	
Teknisk Landsforbund	Positiv over for obligatorisk praktik.
Tekniq, installatørernes organi-	Forbehold over for obligatorisk praktik og for praktik i alle uddannel-

sation	ser.
Aarhus Universitet	Vanskeligt at gennemføre virksomhedspraktik for den 2-årige tandteknikeruddannelse.

4. Uddannelsernes struktur (overbygning/afstigning)

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	Støtter muligheden for overbygningsuddannelser samt afstigningsmuligheder. Positivt, at der også inden for det teknisk/merkantile område etableres en mere fleksibel uddannelsesstruktur. Noterer hensigten om, at eksisterende uddannelser i udgangspunktet fortsætter som hidtil.
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædagoger og klubfolk	Professionsuddannelser skal have en klar faglig identitet og bestå af et sammenhængende forløb. Det sikres bl.a. ved at undgå for mange af- og påstigningsmuligheder.
Børne- og kulturchefforeningen	Positivt med mulighed for afstigning, der kan hindre frafald.
C3 organisation	
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stampersonel	
Cirius	Støtter fleksibel struktur, da det vil være til gavn for mobilitet og anerkendelse.
CVU-Rektorkollegiet	Udviklingen af afstigningstrin i professionsbacheloruddannelser er meget nyskabende, men også kontroversielt. Muligheden hilses dog velkommen, hvis det kun vil ske i forbindelse med nye uddannelser og kun, hvor der klart kan dokumenteres et særskilt behov herfor. Fleksibilitet hilses velkommen, men professionsbacheloruddannelserne må også have et vist mål af centralt fastlagte fælles kompetencemål. Der foreslås en 80/20 pct. model, hvor institutionerne gives frihed til lokal sammensætning af de 20 pct.
Danmarks Erhvervsskoleforening	
Danmarks Evalueringsinstitut	Den fleksible uddannelsesstruktur (overbygning/afstigning) er positiv

	for sammenhængen i systemet, men EVA påpeger, at det er vigtigt at indtænke disse nye uddannelsestyper ved ministerens fastsættelse af plan for akkreditering, da overbygninger skal akkrediteres sammen med adgangsgivende erhvervsakademiuddannelser.
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	
Danmark Tekniske Universitet	Skeptisk over for påstigning. Det er afgørende, at studerende, der f.eks. begynder på diplomingeniøruddannelserne, er i besiddelse af grundfaglige kompetencer. Mulighed for afstigning ikke hensigtsmæssig. En erhvervsakademiuddannelse har et andet sigte end en professionsbacheloruddannelse, hvilket bør afspejles fra starten i de to uddannelser.
Dansk Arbejdsgiverforening	Henviser til høringssvar fra DA's medlemsorganisationer.
Dansk Byggeri	Fint, at de fire uddannelsesmodeller giver mulighed for at vælge den model, der passer det enkelte fag bedst.
Dansk Erhverv	Glædeligt med sammenhæng og "hul i gennem".
Dansk Industri	Det bør klart fremgå af lovbemærkningerne, at afstigningsmuligheden ikke bør være den fremherskende uddannelsesmodel, men alene bør benyttes, når der er en udførlig dokumentation for efterspørgsel blandt aftagerne.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Det bør eksplicit præciseres, at professionsbacheloruddannelserne til pædagog og lærer ikke niveaudeles. Der skal således ikke etableres pædagog- og læreruddannelser på erhvervsakademiniveau.
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations- bureauers Branche-forening	
Danske Studerendes Fællesråd	

De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	Bekymret for, at afstigning forringer niveauet. Afstigning må ikke anvendes ved eksisterende uddannelser. Usikkert, hvilken betydning den fleksible struktur har for adgangskrav, der ikke må svækkes.
Erhvervsakademirådet	Lovforslaget har primært fokus på sammenhængen mellem erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Godt, at der nu lægges op til en mere fleksibel varighed i erhvervsakademiuddannelserne. Positivt, at der nu åbnes mulighed for at tilrettelægge videreuddannelsesforløb i form af overbygningsuddannelser til erhvervsakademiuddannelser.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	Støtter forslaget om overbygning til relevante erhvervsakademiuddannelser.
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVU/MVU Byg	De fire uddannelsesmodeller giver mulighed for at vælge den model, der passer faget bedst.
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Godt, at der skabes synlig sammenhæng mellem KVU og MVU og fleksible rammer for udviklingen af uddannelser.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	Uddannelsernes attraktivitet består i, at de er selvstændige afrundede forløb direkte rettet mod opgavevaretagelse inden for en profession samt giver adgang til videreuddannelse. Tættere på idealet om sømløse overgange mellem beslægtede uddannelser.
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Støtter principperne, men formuleringerne er for rigide (henviser til Erhvervsakademirådets høringssvar).
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Der skal ikke være mulighed for at anvende af- og påstigningsmuligheder på de eksisterende professionsbacheloruddannelser. Sundhedsstyrelsen skal inddrages i udvikling af nye uddannelser på sundhedsområdet. Overbygningsuddannelser skal kunne påbegyndes efter aka-

	demiuddannelsens 2. år. Modulisering i de nye uddannelserne må ikke ske på bekostning af helhed og progression. Flexibilitet i uddannelsesstruktur må ikke svække adgangskravene til professionsbacheloruddannelserne.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	Risiko for udvikling af paralleluddannelser som følge af mulighederne for afstigning fra professionsbacheloruddannelserne og overbygninger på erhvervsakademiuddannelserne bekymrer. Udvikling af uddannelser bør ses i sammenhæng med eksisterende uddannelser på et område, så de to niveauer ikke kommer i direkte konkurrence.
HK	Den store fleksibilitet er positiv.
HORESTA	Skaber god sammenhæng fra EUD til professionsbacheloruddannelserne.
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Etablering af overbygningsuddannelse kan gøre det umuligt at fastholde det nuværende niveau på professionsuddannelser inden for ingeniørområdet. En automatik omkring muligheden for at fortsætte fra en erhvervsakademiuddannelse til professionsbacheloruddannelse medfører fare for frafald og lavt fagligt niveau. Det vil kun ved særligt tilrettelagte forløb være muligt, at studerende som starter på en erhvervsakademiuddannelse, kan fortsætte på professionsbacheloruddannelser.
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Der skal ikke være afstigning til kortere uddannelseskompetence i professionsbachelor i jordemoderkundskab eller i de øvrige sundhedsuddannelser på professionsbachelorniveau.
Kommunernes Landsforening	Forslaget må ikke medføre en svækkelse af de to uddannelsesniveauer som selvstændige og afrundede forløb med klare erhvervsrettede og praksisnære profiler.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsrådet	Landbrugsraadet tilslutter sig hørings svar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	Er særlig tilfreds med de nye uddannelsesmodeller, som gør uddannelserne tilpasningsdygtige til et arbejdsmarked under udvikling og forandring. Anbefaler at der også sikres sammenhæng mellem det ordi-

	nære system og efteruddannelserne (VVU og diplom), herunder at det bliver muligt at fortsætte i det ordinære system efter en VVU.
LO	Er tilfreds med muligheden for overbygningsuddannelser.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Generelt positivt med mulighed for på- og afstigning. Der bør dog ikke være mulighed for afstigning i de nuværende professionsbacheloruddannelser f.eks. læreruddannelsen.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Anerkender intentionerne i forslaget om en ny fleksibel uddannelsesstruktur. Kan først og fremmest anvendes positivt i relation til nye uddannelser. Af- og påstigningsmuligheder på fremtidige uddannelser skal afspejle uddannelsespolitiske mål og et reelt arbejdsmarkedsbehov. Skal dokumenteres gennem akkreditering. Ved anvendelse af afstigning skal påstigningsmulighederne være klare og tydelige for de studerende, som ønsker at fortsætte (mindretalsudtalelser fra FTF, AC).
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	Positivt, at der er en meget fleksibel tilrettelæggelsesmulighed. Ved 2½-årig KVVU-uddannelse plus mindst 1½ års overbygning, bliver der en samlet uddannelsestid på mindst 4 år. Dette er i overkanten. Der bør åbnes mulighed for, at den studerende på akademiuddannelsen inden påbegyndelsen af afsluttende semester kan vælge at gå i gang med overbygningsuddannelsen i stedet for det afsluttende semester på akademiuddannelsen.
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiet	Enig i intentionen med gode meritmuligheder fra erhvervsakademiuddannelserne til professionsbacheloruddannelserne, men den enkelte uddannelses sigte må ikke udvandes af hensyn til merit. Det kan have konsekvenser i form af øget frafald eller en niveausænkning, hvis adgangskravet til en professionsbachelor bliver en erhvervsakademiuddannelse frem for en ungdomsuddannelse.
Rigspolitichefen	

Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	Ingen bemærkninger. Henviser til høringsvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Sammenslutningen af Landbrugs Arbejdsgivere	Positivt, at der skabes flere overbygnings-, videreuddannelses- og videreudviklingsmuligheder for erhvervsakademiuddannelserne. Tilfreds med muligheden for fleksibel uddannelsesvarighed.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Det er ikke på alle uddannelser, det giver mening at anvende af- og påstigning. Kernefaglighed og progression i kompetenceudviklingen er afgørende for en del uddannelser.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	De eksisterende sundhedsprofessionsuddannelser skal ikke opbygges af to niveauer.
Syddansk Universitet	Enig i intentionen om gode meritmuligheder fra erhvervsakademi- til professionsbacheloruddannelserne. Den enkelte uddannelse skal have sit eget sigte, som ikke må udvandes af hensyn til merit.
Sygeplejestuderendes Landsammenslutning	Sygeplejerskeuddannelsen kan ikke opbygges i flere niveauer.
Teknisk Landsforbund	
Tekniq, Installatørernes Organisation	Bekymret for at erhvervsakademiuddannelserne bliver til et trin i professionsbacheloruddannelserne.
Aarhus Universitet	

5. International uddannelse

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædager og klubfolk	
Børne- og kulturchefforeningen	Hilser bedre mulighed for at gennemføre uddannelser i udlandet med tilfredshed.
C3 organisation	
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	Uheldigt, at § 8 er en "skal" bestemmelse. I uddannelsen til tegnsprogstolk er det ikke muligt at tilbyde studerende at tage dele af uddannelsen i udlandet inden for den normerede studietid.
Centralforeningen for Stammerpersoner	
Cirius	Væsentlig styrkelse af uddannelsernes internationalisering. anbefaler, at institutionerne kan udvikle og tilrettelægge fællesuddannelser, uden at det i hvert tilfælde beror på ny regeludstedelse.
CVU-Rektorkollegiet	
Danmarks Erhvervsskoleforening	
Danmarks Evalueringsinstitut	Påpeger, at europæiske erfaringer med fællesuddannelser og udbud af dele af uddannelser i udlandet er en særlig udfordring til kvalitetssikringen på moderinstitutionen. EVA foreslår, at der fastsættes særlige akkrediteringskriterier for uddannelsernes udenlandske dele.
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	Hilser muligheden for, at de studerende kan tage en del af deres ud-

	dannelse i udlandet, velkommen.
Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	
Dansk Erhverv	Mulighederne for ophold ved internationale uddannelsesinstitutioner og anerkendelse af udenlandske studier er godt for samfundet i den globale konkurrence.
Dansk Industri	
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations- bureauers Brancheorganisation	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorga- nisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	International tendens til krav om master i ergoterapi for at blive autorise- ret.
Erhvervsakademirådet	Godt med forbedrede muligheder for internationalisering af uddan- nelserne. Vil øge de danske studerendes muligheder for ophold i ud- landet og samtidig give bedre muligheder for at tiltrække udenlandske studerende til uddannelser i Danmark.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og	

Skoleudvalget for KVU/MVU Byg	
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Støtter, at uddannelserne fremover akkrediteres. Vigtigt, at skele til internationale standarder, så danske uddannelser bliver genkendelige i udlandet.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Meget positivt, at den internationale dimension indgår klart. Kan med fordel indlejres i hele loven, herunder akkreditering.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	Hilser muligheden for, at de studerende tager en del af deres uddannelse i udlandet, velkommen. Internationalisering medfører semestre på 5 måneder. Dette bliver svært at forene tidsmæssigt med praktik i 3 måneder svarende til minimum 15 ECTS på et semester, som er på 30 ECTS.
HK	
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	
Kommunernes Landsforening	
Kvinderådet	
Københavns Universitet	

Landbrugsrådet	
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	Hilser de forbedrede muligheder for internationalisering velkommen. Anbefaler, at der i loven også åbnes mulighed for internationalisering af VVU og diplom.
LO	
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Positivt, at den internationale dimension er tænkt ind i lovforslaget. Det bør sikres, at der udbydes engelsksprogede linjer.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landssammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Tilslutning.
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiets sekretariat	
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere	
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	

Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Landsammenslutning	
Teknisk Landsforbund	Den internationale dimension ønskes velkommen.
Teknik, installatørernes organisation	
Århus Universitet	

6. Akkreditering

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	Nedlæggelse af uddannelser bør behandles gennem akkrediteringssystemet og ikke ved diskretionær afgørelse af ministeren (§ 16, stk. 3).
Akademikernes Centralorganisation	Betænkeligt, at undervisningsministeren kan afvise en akkreditering af ny uddannelse, hvis behovet for uddannelsen ikke vurderes at være til stede. Bestemmelsen skaber et uklart og usikkert retsgrundlag for uddannelsesinstitutionerne. Relevansdimensionen vil tage højde herfor. Strider mod hele hensigten om et godkendelsessystem, der bygger på uafhængig faglig bedømmelse af uddannelsernes kvalitet og relevans.
Akkrediteringsrådet	Ser ministerens screening, (§ 14, stk. 2), som hindring for gennemsigtighed og offentlighed om ansøgningerne. Rådet foreslår, at undervisningsministeren undlader screening eller sikrer offentliggørelse af alle ansøgninger, der indgår i screeningen. Foreslår endvidere, at alle akkrediteringsansøgninger sendes til Akkrediteringsrådet, som vil offentliggøre liste herover. Rådet mener, at bemyndigelserne i § 14, stk. 3, og § 15, stk. 7, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om ansøgninger om godkendelse og procedure for behandling heraf, samt om Akkrediteringsrådets varetagelse af opgaver efter loven, også sigter mod fastsættelse af regler for den uafhængige akkrediteringsvurdering og Akkrediteringsrådets afgørelse, hvilket ville være i strid med Akkrediteringslovens krav om akkrediteringsinstitutionens uafhængighed. Rådet anbefaler, at der skelnes klart mellem ministerens godkendelse og akkrediteringen, samt at lovforslaget tydeliggøres med henblik på at præcisere det uafhængige udgangspunkt og akkrediteringsforløb hos både operatør og Akkrediteringsrådet. Rådet bemærker, at § 16, stk. 1, hvorefter ministeren skal fastsætte en plan for løbende akkreditering, ikke er i overensstemmelse med Akkrediteringslovens § 12, stk. 1, hvorefter ministeren skal fastsætte planen i samarbejde med Akkrediteringsrådet.
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædagoger og klubfolk	
Børne- og kulturchefforeningen	Enig i behovet for regelmæssige evalueringer. Akkreditering må ikke udvikle sig til tidkrævende bureaukrati. Betænkelig ved at selvevaluering ikke længere er obligatorisk.
C3 organisation	Ønsker at kriterier for kvalitet og relevans kommer til at svare til de

	kriterier, der er fastsat på universitetsområdet, særlig af hensyn til HD-uddannelsen, der udbydes på universiteter og handelshøjskoler efter regler fastsat af undervisningsministeren.
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stammerpersoner	
Cirius	<p>Savner regelgrundlag for godkendelse og akkreditering af uddannelsesinstitutionernes udbud af uddannelser i udlandet. Se høringsvar for henvisning til VTU's regler (Lov om akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser, § 5, stk. 2).</p> <p>Krav til ansøgninger om godkendelse af nye uddannelser bør indeholde dokumentation for behov og relevans i et nationalt såvel som globalt perspektiv.</p>
CVU-Rektorkollegiet	<p>Kravene til akkrediteringskriteriernes behovs- og relevansundersøgelser skal præciseres, da de udgør et centralt element i akkrediterings- og godkendelsesproceduren. Enig i at fastholde Danmark Evalueringsinstituts centrale rolle i akkreditering og evaluering af området.</p> <p>Lovforslaget fastsætter en detaljeret, central styring af uddannelsesudviklingen i et system af akkreditering, evaluering og ministerbeføjelser til godkendelse af nye uddannelser og udbudsplacering, som kan virke konkurrenceforvridende og hæmmende for mulighederne for fleksibel og løbende fornyelse af uddannelsesudbuddet. Der er en uafklaret relation mellem lovforslaget og læreruddannelsesloven og pædagoguddannelsesloven.</p>
Danmarks Erhvervsskoleforening	
Danmarks Evalueringsinstitut	<p>Påpeger, at EVA's evaluering af diplomuddannelserne og pilottest af udkast til kriterier på efter- og videreuddannelsesområdet (VVU og diplomuddannelserne) samstemmende viser, at det vil være uhenigtsmæssigt at anvende samme kriterier ved akkreditering af VVU og diplomuddannelserne som ved akkreditering af de ordinære uddannelser, sådan som det ifølge bemærkningerne til § 40 er hensigten. EVA foreslår, at der udarbejdes særlige akkrediteringskriterier for VVU og diplomuddannelserne. Herudover har EVA konkrete forslag til mindre ændringer i særlige og almindelige bemærkninger, se høringsvar.</p>
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	
Danmark Tekniske Universitet	

Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	Positiv
Dansk Erhverv	
Dansk Industri	
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Lovudkastet tilsidesætter Akkrediteringsrådets kompetence, da der med udkastet skabes hjemmel til, at UVM før Akkrediteringsrådets vurdering kan afvise at lade ansøgningen gå videre til Akkrediteringsrådet. Konsekvensen heraf er, at akkrediteringsrådets legitimitet og uafhængighed undermineres.
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	Positivt at muligheden for akkreditering af Forsikringsakademiet fore- ligger, selvom det er en privat uddannelsesinstitution.
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations- bureauers Brancheorganisation	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorga- nisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	Vigtigt at styrke kvaliteten af praktik/klinisk undervisning. Skal indgå som akkrediteringselement.
Erhvervsakademirådet	Positivt, at der indføres akkreditering af de videregående uddannelser.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	
Erhvervsskolernes Bestyrelses- forening	Støtter, at uddannelserne fremover akkrediteres. Vigtigt, at skele til internationale standarder, så danske uddannelser bliver genkendelige i

	udlandet.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	Øget fokus på kvalitetssikring er et rigtigt skridt
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Formulering i politisk aftale om erhvervsakademier vedr. akkreditering af den enkelte erhvervsskole (monofaglighed) i forhold til intentionerne med professionshøjskoler bør overvejes nærmere. Vurderingen af et internationalt marked for uddannelserne skal indgå i akkrediteringsgrundlaget.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Enig i at fastholde EVA's centrale rolle. Vigtigt at præcisere akkrediteringskriteriernes behovs- og relevansundersøgelser; særligt inddragelse af interessenter.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	
HK	Støtter at uddannelser og udbud fremover akkrediteres. Bekymrede for, at kompetencen til at godkende uddannelser, uddannelsesudbud og kriterier for akkreditering alene ligger hos ministeren/ministeriet.
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig Sundhedskartellet og FTF's høringssvar.
Kommunernes Landsforening	
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsrådet	Landbrugsraadet tilslutter sig høringssvar fra Sammenslutningen af

	Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	Finder det positivt, at der indføres akkreditering, og fremhæver, at det er vigtigt med et stærkt fokus på relevans i forhold til arbejdsmarkedet.
LO	Finder, at råd og uddannelsesudvalg bør høres i forbindelse med ministeriets beslutning om godkendelse og udbud af uddannelser.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Ved akkreditering af en uddannelse skal der stilles krav om udviklingsmål.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landsammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiet	Det er akkrediteringsrådet og ikke undervisningsministeren, der bør afgøre om uddannelser skal nedlægges.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere	Tilfredse med bestemmelser om akkreditering.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	

Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Behov for af - og påstigning på en uddannelse bør dokumenteres via akkreditering.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Praktik skal indgår som et element i de kommende akkrediteringskriterier.
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Landsammenslutning	
Teknisk Landsforbund	
Teknik, installatørernes organisation	
Århus Universitet	

7. Rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	Professionsbachelorernes videreuddannelsesområde bør være repræsentant i rådet.
Akademikernes Centralorganisation	Kritisabelt, at AC ikke er repræsenteret i det nye råd.
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædago- ger og klubfolk	Arbejdstagerorganisationer er underrepræsenterede. Rådet bør forpligtes til at høre relevante uddannelsesudvalg, når der træffes beslutning på udvalgets område.
Børne- og kulturchefforeningen	Vil gerne deltage i uddannelsesudvalg. Hensigtsmæssigt hvis rådets sekretariat også betjente uddannelsesudvalgene for at stille deltagende organisationer lige. Hensigtsmæssigt hvis rådets sekretariat også betjente uddannelsesudvalgene for at stille deltagende organisationer lige.
C3 organisation	Opfordrer til, at AC får 2 pladser i rådet for at sikre akademikerorganisationernes interesser.
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegn- støttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stamper- sonel	
Cirius	Anbefaler at Rådet sammensættes, så der indgår ekspertise om internationalisering af uddannelser, evt. gennem de af ministeren personligt udpegede medlemmer.
CVU-Rektorkollegiet	
Danmarks Erhvervsskolefor- ening	
Danmarks Evalueringsinstitut	

Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	Skolelederforeningerne bør som minimum være repræsenteret i rådet.
Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	Foreslår at repræsentationen af DA-området udvides fra 2 medlemmer til 5. Foreslår, at de 5 DA-medlemsorganisationer Dansk Industri, Dansk Erhvervs, Dansk Byggeri, HTS samt TEKNIQ bliver indstillingsberettiget til Rådet i stedet for DA, da erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er uden for DA's funktions- og koordinationsområde.
Dansk Byggeri	Antallet af pladser i rådet bør udvides, så rådet kan tegne de væsentlige fag - og beskæftigelsesområder for personer med en videregående uddannelse. Der er brug for mindst 5 DA-pladser, som fordeles til 5 underorganisationer som indstillingsberettigede. Hvis rådet ikke kan udvides, foretrækker Dansk byggeri, at de to nuværende råd videreføres. Aftagergrupper, der har en væsentlig interesse i et fagområde, bør selv kunne etablere et udvalg og anmelde dette til ministeriet og rådet, så det herved bliver en part, som høres og informeres. Udvalgene, som skal være selvfinansierende, skal kunne beskæftige sig med alt vedr. sin portefølje.
Dansk Erhverv	Det er formålstjenligt med et samlet råd, hvis sammensætning bør afspejle aftagerne. Dansk Erhverv ønsker at være direkte udpegningsberettiget til rådet i stedet for Dansk arbejdsgiverforening, der ikke længere aktør på det videregående uddannelsesområde. Det er en svækkelse at uddannelsesudvalgenes kun indirekte og gennem rådet kan rådgive ministeren. Går ud fra at "Rådets arbejdsgiver og arbejdstagerorganisationer" omfatter alle relevante organisationer, der har en interesse i en bestemt uddannelse. Rådet bør fortsat have adgang til at udtale sig om en bestemt uddannelses relevans og efterspørgsel.
Dansk Industri	Der bør etableres to råd – et professionshøjskoleråd og et erhvervsakademiråd. Alternativ en betydelig udvidelse af antallet af rådsmedlemmer.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Står uforstående overfor, at AC som akademikernes hovedorganisation ikke er repræsenteret i "Rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser" på lige fod med de øvrige hovedorganisationer på arbejdsmarkedet.
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	

Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening	Uddannelsesudvalgene skal have en rådgivende funktion. Det skal ikke være op til Rådet, om der skal nedsættes uddannelsesudvalg – det foreslås, at de eksisterende § 7 udvalg videreføres som uddannelsesudvalg., og at der oprettes tilsvarende udvalg for nye uddannelser (jf. konkret forslag til formulering i hørings svar).
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheorganisation	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	
Erhvervsakademirådet	<p>Den foreslåede sammensætning af Rådet er uheldig, idet det private arbejdsmarked ikke vil være dækkende repræsenteret. Et mindretal i rådet bestående af KL og FTF finder, at sammensætningen af rådet sikrer en dækkende repræsentation af det private arbejdsmarked.</p> <p>Uhensigtsmæssigt, at det alene er rådets arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, som kan nedsætte uddannelsesudvalg. Relevante arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer skal på eget initiativ kunne vælge at nedsætte sådanne udvalg. Det bør overlades til udvalgene selv at fastlægge såvel vedtægter, medlemskreds samt opgaver.</p> <p>De kommende udvalg bør være selvstændigt høringsberettigede for Undervisningsministeriet på områder af relevans for deres opgavevaretagelse. Det bør specificeres, at rådgivningen specifikt omfatter VVU og diplomuddannelser. Det nye råd skal høres i forbindelse med godkendelse af nye uddannelser.</p>
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	Ønsker at bibeholde den nuværende ordning, hvori § 7-uddannelsesudvalgene på KVVU-området har en selvstændig rådgivningsfunktion over for ministeren.
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	§ 7 udvalget forventer at fortsætte som uddannelsesudvalg. Foreslår anden betegnelse, da navnet optræder i mange andre sammenhænge. Foreslår, at Rådet forpligtes til at inddrage det udvalg, der er relevant i en given sag. Selv om udvalgene ikke er selvstændigt rådgivende i forhold til M, er det en ret udvalgene må forventes at tage sig, når det findes nødvendigt. Foreslår, at skolenetværk tænkes ind i rådgivningsstrukturen.
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	

Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	Konstaterer med glæde, at 1 medl. udpeges efter indstilling fra FA. Erfaringer fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede uddannelser viser, at det er en fordel, hvis alle arbejdsmarkedets parter med interesser i uddannelserne får mulighed for at komme til orde i Rådet, frem for ad mere indirekte veje.
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Støtter sammenlægning til et Råd samt ministerens mulighed for at udpege to personer til rådet.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Vigtigt at Rådets formand har indsigt i såvel offentlig som private uddannelser og nyder bred politisk støtte. Ministerens udpegning bør ske efter rådgivning fra forligskredsen. Det skal være en forpligtelse af oprette uddannelsesudvalg, og udvalgenes kompetence skal være rådgivende.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	Skolelederforeningerne bør som minimum være repræsenteret i rådet.
HK	Foreslår at rådet skal hedde "Rådet for erhvervsrettede videregående uddannelser" idet rådets rådgivningsområde også omfatter VVU og Diplom uddannelser. Rådet bør inddrages i akkrediteringsprocessen. Uddannelsesudvalgene skal være rådgivende for rådet og ministeren. Foreslår "uddannelsesudvalg" erstattet med "brancheråd".
HORESTA	Dansk Erhverv bør være udpegningsberettiget.
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Det er ikke muligt for at et råd både at forholde sig til både offentligt rettede uddannelser og de privat rettede uddannelser. Det foreslås to råd: Et råd for de offentligt rettede uddannelser og et for de privat rettede.
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig Sundhedskartellet og FTF's høringssvar.
Kommunernes Landsforening	Naturligt med ét råd. Rådet bør have en klar kompetence i forhold til

	den screening, der indgår i akkrediteringsprocessen.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsrådet	Landbrugsraadet tilslutter sig hørings svar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	Finder det naturligt, at ministeren forpligter sig til at høre rådet i forbindelse med afgørelser om godkendelse af uddannelser og udbud. Ønsker præciseret i rådsbestemmelsen (§ 20), at rådet også skal beskæftige sig specifikt med uddannelserne inden for videreuddannelses-systemet (VVU og diplom). Noterer med tilfredshed at lederne er repræsenteret i det nye råd.
LO	Finder, at den nuværende ordning i erhvervsakademirådet med nedsatte § 7 udvalg bør opretholdes. Såvel rådet som udvalg bør også have VVU og Diplom som arbejdsområde.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Tilfredse med oprettelsen af et nyt råd. Formanden bør være neutral og uafhængig af de andre organisationer i rådet. Der bør være 4 repræsentanter for de studerendes organisationer, to fra hvert uddannelsesniveau, og dette antal bør kunne udvides efter behov. Studenterorganisationer. skal indgå i den kreds, der kan nedsætte uddannelsesudvalg.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landsammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Den foreslåede sammensætning gør det muligt for de forskellige interessenter at indgå på en afbalanceret måde i rådgivningen af ministeren (mindretalsudtalelser fra DI og Dansk Byggeri, AC og de studerendes repræsentanter). anbefaler, at det foreslåede råd gives formel høringsret i forbindelse med undervisningsministerens screening af forslag til nye uddannelser som led i akkrediteringsprocessen. Positivt, at der kan oprettes nationale uddannelsesudvalg. Uddannelsesudvalgenes funktion foreslås styrket gennem en præcisering af, at oprettelsen af uddannelsesudvalg skal være en forpligtelse. Uddannelsesudvalgenes kompetence bør beskrives som "rådgivende" frem for "at bistå".
Officersforeningen af 1949	

Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	
Pædagogstuderendes Lands-sammenslutning	
Rektorkollegiet	Bør udvides med repræsentation fra professionsbacheloruddannelsernes videreuddannelsesområde.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugsarbejdsgivere	Sammensætningen af Rådet er ikke dækkende. En bredere sammensætning af Rådet har især betydning i forhold til en dækkende repræsentation i uddannelsesudvalgene. Rådet bør høres i forbindelse med godkendelse af uddannelser og udbud.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Der bør være 4 studenterrepræsentanter i rådet og studenterrepræsentanter i udvalgene.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Anbefaler, at AC får udpegningsret til Rådet.
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Lands-sammenslutning	Foreslår, at formanden for rådet skal være neutral, og at der er udpeget fire studenterrepræsentanter – to fra hvert uddannelsesniveau.
Teknisk Landsforbund	Der bør være en klarere sammenhæng mellem godkendelse/akkreditering af nye uddannelser og uddannelsesudvalgene/udvalgene og rådet i forening. Udvalgenes funktion og legitimitet bør tydeliggøres. Der bør være en lovmæssig sammenhæng mellem udvalgene og de skolenetværk, som i dag er etableret bl.a. på bygge- og anlægsområdet. Rådet bør i loven pålægges at medvirke til at fastholde den nationale standard.
Tekniq, installatørernes organisation	Bekymret for om erhvervsakademiuddannelserne vil kunne opnå tilstrækkelig synlighed i et samlet råd. Behov for at det private arbejds-

	marked i højere grad bliver repræsenteret. DA-området bør udvides fra 2 til 5 pladser, heraf en plads til Tekniq. Uddannelsesudvalgenes kompetence skal defineres klarere og de skal have mere indflydelse.
Århus Universitet	

8. Forholdet til EUD og LVU

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædago- ger og klubfolk	Bør afklares hvilke videreuddannelser, som professionsbachelorud- dannelserne giver adgang til.
Børne- og kulturchefforeningen	Der bør igangsættes udredningsarbejde mellem VTU og UVM, så pro- fessionsbachelorere lettere kan søge ind på kandidatuddannelser.
C3 organisation	Tilfredshed med muligheden for naturlig synergiudvikling i et samlet system af erhvervsrettede uddannelser. Det er af afgørende betydning for de erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser, at teori og praksis kobles på den rigtige måde. Ønsker harmonisering af akkreditering mel- lem UVM og VTU, særligt af hensyn til HD. Ønsker øget AC repræsenta- tion i det ny råd.
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegn- støttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stamper- sonel	
Cirius	
CVU-Rektorkollegiet	Professionsbacheloruddannede skal sikres direkte adgang til relevante kandidatuddannelser og masteruddannelser uden forudgående supple- ring. Professionshøjskolesektoren lægger afgørende vægt på udviklin- gen af en ny professionsmasteruddannelse
Danmarks Erhvervsskolefor- ening	
Danmarks Evalueringsinstitut	
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	

Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	Der bør være direkte adgang fra erhvervsuddannelse til professionsbacheloruddannelse. Uddannelsesforløbene bør tage udgangspunkt i de studerendes forskellige forudsætninger.
Dansk Erhverv	
Dansk Industri	Der bør være en større sammenhæng mellem erhvervsuddannelserne og de praksisrettede videregående uddannelser. Sammenhængen kan styrkes ved at forbedre adgangen fra erhvervsuddannelserne til de to videregående uddannelsesniveauer samt ved at lade de videregående uddannelser tage udgangspunkt i de faglige kompetencer, som erhvervsuddannelserne giver. Endelig kan sammenhængen styrkes ved at indføre opkvalificeringsforløb for erhvervsuddannede, som en del deres videregående uddannelse.
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	Kan støtte op om målsætningen om, at erhvervsakademiuddannelser er naturlige overbygninger på erhvervsuddannelser og nødvendigheden af at skabe en tydelig adgangsvej fra erhvervsuddannelser til professionsbacheloruddannelser.
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheorganisation	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorganisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	
Ergoterapeutforeningen	Savner en lettere og mere præcis sammenhæng mellem bachelor- og master-/kandidatniveauet.
Erhvervsakademirådet	

Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVU/MVU Byg	Adgangskrav skal være specifikke for den enkelte uddannelse, hermed kan specifikke erhvervsuddannelser give direkte adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser
Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening	Ønskes tydeliggørelse af sammenhæng mellem ordinære uddannelser og de videregående voksen uddannelser. Vigtigt at synliggøre vejene fra ungdomsuddannelserne til de øverste niveauer i uddannelsessystemet.
Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Finansforbundet	
Finansrådet	Udfordring at tydeliggøre at uddannelserne er attraktive alternativer til universitetsuddannelser.
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	Den dobbelte adgangsvej er vigtig for professionsuddannelserne; adgangsvej via EUD kan med fordel styrkes, men adgang via studentereksamen skal fortsat have stor prioritering.
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Professionsbacheloruddannelsernes adgang til videreuddannelse på relevante kandidatuddannelser bør præciseres i bemærkningerne til formålsparagraffen
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	
HK	Der savnes en tydeliggørelse af sammenhængen mellem ungdomsuddannelserne, de erhvervsrettede videregående uddannelser og kandidatuddannelserne.
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Professionsbacheloruddannelserne inden for det tekniske område, som har et teknisk/naturvidenskabeligt niveau, skal give mulighed for

	direkte optagelse på et kandidatstudium (fx civilingeniør).
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Professionsbachelorer skal sidestilles med universitetsbachelorer i adgang til relevante master- og kandidatuddannelser. Professionsmasteruddannelser skal være på niveau med universitetsmasteruddannelser.
Kommunernes Landsforening	
Kvinderådet	
Københavns Universitet	Det fremgår af lovbemærkningerne, at det er et mål, at professionsbachelorer kan få adgang til universiteternes kandidatuddannelser. Fremhæver i den forbindelse, at optagelse på en kandidatuddannelse i alle tilfælde baseres på en faglig vurdering af ansøgernes adganggrundlag
Landbrugsrådet	Landbrugsraadet tilslutter sig hørings svar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	
LO	Mangler, at sammenhængen ml. erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser styrkes. Advarer mod at såvel erhvervsakademiuddannelser som professionsbacheloruddannelserne rykker væk fra erhvervsuddannelsessektoren og over mod professionshøjskolerne. Det foreslås, at der skabes lettere adgang til de videregående uddannelser for de erhvervsuddannede, eller at der skabes opkvalificeringsforløb for erhvervsuddannede til begge de videregående niveauer.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landsammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	Lovforslaget bidrager ikke i tilstrækkelig grad til at styrke sammenhængen til professionsbachelorernes videreuddannelsesmuligheder. Der er fortsat barrierer for professionsbacheloruddannelsernes direkte adgang til relevante kandidatuddannelser. Tilsvarende behov for at styrke den vertikale sammenhæng i forhold til at kunne påbegynde direkte på fagligt relevante professionsbacheloruddannelser fra erhvervsuddannelser.

Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	Professionsbacheloruddannelser skal være adgangsgivende til relevante kandidatuddannelser.
Pædagogstuderendes Lands-sammenslutning	
Rektorkollegiet	
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugsarbejdsgivere	Fremgår ikke tydeligt nok, at erhvervsakademiuddannelserne er den naturlige videreuddannelsesmulighed for eud-uddannede.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	
Syddansk Universitet	
Sygeplejestuderendes Lands-sammenslutning	
Teknisk Landsforbund	Med lovforslaget er der skabt klarere sammenhæng ml. EUD og uddannelser, som fungerer som videreuddannelsesmuligheder
Teknik, installatørernes organisation	
Århus Universitet	Opfordrer til at mere autoriserede overgangsordninger mellem professionsuddannelserne og universitetsuddannelserne.

9. Økonomi

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædager og klubfolk	
Børne- og kulturchefforeningen	
C3 organisation	
Center for Ligebehandling af Handicappede	
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stampersonel	
Cirius	
CVU-Rektorkollegiet	Forventer at få de nødvendige ressourcer til at løse den store opgave.
Danmarks Erhvervsskoleforening	
Danmarks Evalueringsinstitut	
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	I forbindelse med ministerens ret til at fastsætte regler om institutionernes pligt til at skaffe praktikpladser forventer foreningen, at der følger økonomiske ressourcer med.
Danmark Tekniske Universitet	
Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	
Dansk Erhverv	
Dansk Industri	

Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations- bureauers Branche-forening	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorga- nisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	Specialpædagogisk støtte til alle dele af en videregående uddannelse, herunder åben uddannelse.
Ergoterapeutforeningen	
Erhvervsakademirådet	
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	
Erhvervsskolernes Bestyrelses- forening	
Erhvervsskolernes Elevorgani- sation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiver- forening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	

Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	I forbindelse med ministerens ret til at fastsætte regler om institutionernes pligt til at skaffe praktikpladser forventer foreningen, at der følger økonomiske ressourcer med.
HK	
HORESTA	
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	
Kommunernes Landsforening	
Kvinderådet	
Københavns Universitet	
Landbrugsrådet	
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	
Ledernes Hovedorganisation	
LO	
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landsammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammen-	

slutning (PLS) og Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiet	
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere	
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Forslagets § 38 åbner for deltagerbetaling. Bør i stedet indsættes en regel, der forbyder brugerbetaling.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	
Sygeplejestuderendes Landsammenslutning	
Teknisk Landsforbund	
Teknik, installatørernes organisation	
Århus Universitet	

10. Andet

Afsender	Kritik/forslag
Aalborg Universitet	Professionsbacheloruddannelser skal ikke kunne godkendes til udbud på erhvervsakademier. Fraråder stærkt, at disse uddannelser oprettes på andre institutioner end på ingeniørhøjskoler og universiteter.
Akademikernes Centralorganisation	
Akkrediteringsrådet	
Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Logistik	
Danske Regioner	
BUPL - Forbundet for pædagoger og klubfolk	Anbefaler ikke oprettelse af en professionsmaster. Eventuel interesse i en masteruddannelse på samme niveau som almindelige masteruddannelser. Praktiksteder bør have en praktikvejleder med minimum et modul fra diplomuddannelse i praktikvejledning.
Børne- og kulturchefforeningen	Savner markering af adgangskravet gymnasial uddannelse og muligheden for dialog med regionsråd og kommunalbestyrelse om optag til bl.a. pædagoguddannelsen.
C3 organisation	
Center for Ligebehandling af Handicappede	Tilstrækkelige vejledning før og under uddannelsen til personer med funktionsnedsættelser. Ekstra indsats for fysisk tilgængelige uddannelsesinstitutioner. Specialpædagogisk støtte til alle dele af en videregående uddannelse, herunder åben uddannelse.
Center for Skov, Landskab og Planlægning	
Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation	
Centralforeningen for Stamperpersonel	
Cirius	Anbefaler, at det fremgår af bemærkningerne, at de nationale retningslinier skal ske under hensyntagen til Kommissionens vejledning om brugen af ECTS-systemet. Merit (§ 23 og § 29): anbefaler at det fremgår, at studerende har ret til merit for såvel danske som udenlandske kvalifikationer samt til forhåndsmérit.
CVU-Rektorkollegiet	Tager afstand fra central detailstyring, som genkendes i de to største professionsbacheloruddannelseslove. Lovforslagets intentioner om fornyelse, fleksibilitet og innovation fremmes ikke gennem central detailstyring.

Danmarks Erhvervsskolefor- ening	
Danmarks Evalueringsinstitut	
Danmarks Forvaltningshøjskole	
Danmarks Journalisthøjskole	
Danmarks Skolelederforening	
Danmark Tekniske Universitet	Kan ikke se der er behov for at indføre praksisbaserede professionsmasteruddannelser, da professionsbachelor allerede har mulighed for at tage en masteruddannelse. Derudover vil det udhule masterbegrebet, der bør være forbeholdt en akademisk og forskningsbaseret grad.
Dansk Arbejdsgiverforening	
Dansk Byggeri	Er glade for, at lærerkvalifikationer kan defineres som lærerkorpsets samlede kompetence. Herved bedre vilkår end ved et generelt krav om kandidatniveau.
Dansk Erhverv	
Dansk Industri	<p>Det bør fremgå direkte af lovteksten, at udbud af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og diplomuddannelser på en professionshøjskole forudsætter enighed herom blandt parterne i det relevante partnerskab. Erhvervsakademier skal kunne udvikle sig til selvstændige professionshøjskoler. Såfremt en professionshøjskole ønsker at udbyde en erhvervsakademiuddannelse, skal der være krav om en samarbejdsaftale med et erhvervsakademi. Der må ikke lægges hindringer for, at et universitet kan opretholde udbud af diplomuddannelser.</p> <p>I krav til lærerkvalifikationer skal erhvervserfaring indgå.</p>
Dansk Journalistforbund	
Dansk Laborant-Forening	
Dansk Magisterforening	Færdiggørelsestaxameteret (§ 36) foreslås videreført, selvom taxameteret ikke har haft den fornødne effekt på de studerendes studie gennemførelse. En videreførelse af ordningen kan tolkes som en indirekte besparelse på uddannelsesstaxameteret generelt, da de tilbageførte midler i omstillingspuljen ikke kommer institutionerne til gode, men derimod indgår som en del af undervisningsministeriets generelle reservebeholdning.
Dansk Sygeplejeråd	
Dansk Teknisk Lærerforbund	
Dansk Ungdoms Fællesråd	
Danske Bioanalytikere	
Danske Forsikringsfunktionæ- rers Landsforening	
Danske Fysioterapeuter	Bifalder at der etableres professionsmasteruddannelser. Med fokus på

	internationalisering er der dog behov for, at de bliver såvel praksis-som forskningsbaserede.
Danske Landbrugsskoler	
Danske Mediers Forum	
Danske Regioner	
Danske Reklame- og Relations-bureauers Brancheforening	
Danske Studerendes Fællesråd	
De Samvirkende Invalideorga-nisationer	
Den Grafiske Højskole	
Det Centrale Handicapråd	Tilstrækkelige vejledning før og under uddannelsen til personer med funktionsnedsættelser. Ekstra indsats for fysisk tilgængelige uddannelsesinstitutionerne.
Ergoterapeutforeningen	Der bør tages initiativer, der sikrer systematisk samarbejde og vi-densspredning mellem forskningsinstitutioner og professionshøjskoler m.fl.
Erhvervsakademirådet	Der bør være adgang til overbygningsuddannelserne efter en VVU. Jf. § 23 (merit) kan kvalifikationer opnået i beskæftigelse alene kan give fritagelse for praktik. Det anbefales, at der etableres mulighed for, at afkortning i erhvervsakademiuddannelser eller professionsbachelorud-dannelse kan ske på baggrund af realkompetencevurdering.
Erhvervsakademiudvalget for jordbrugsteknologuddannelsen	
Erhvervsakademiudvalget for Bygge- og Anlægsområdet og Skoleudvalget for KVVU/MVVU Byg	Lærerkvalifikationer kan defineres som lærerkorpsets samlede kompe-tence. Herved bedre vilkår end ved et generelt krav om kandidatni-veau.
Erhvervsskolernes Bestyrelses-forening	Overvej erhvervsbachelortitel i stedet for professionsbachelortitel. Ikke alle brancher anvender ordet profession. Vigtigt at der ved be-dømmelse af lærerkvalifikationer foruden de akademiske kundskaber også ser på den praktiske erhvervserfaring, ligesom den pædagogiske efteruddannelse er af allerstørste betydning.
Erhvervsskolernes Elevorgani-sation	
Finansforbundet	
Finansrådet	
Finanssektorens Arbejdsgiver-forening	
Foreningen af Radiografer i Danmark	
Foreningen af Skoleledere ved	

de Tekniske skoler	
Foreningen af Socialchefer i Danmark	
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)	
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	Ved evt. udbud af professionsmasteruddannelser skal der stilles samme krav til undervisnings- og kvalitetsniveau som til de nuværende masteruddannelser. Behov for målrettet indsats som opfølgning på loven: 1) særlig indsats for at mindske frafaldet på uddannelserne, 2) handlingsplan til sikring af systematisk samarbejde og vidensspredning.
Grafisk Arbejdsgiverforening	
Handelsskolernes Lærerforening	
HFI	
HK	Det bør være muligt at anvende begrebet erhvervsbachelor frem for professionsbachelor inden for brancher og fagområder, hvor begrebet profession ikke anvendes. Relationen til VVU og diplomuddannelser bør fremgå. Opfordring til at der i relation til lærerkvalifikationer ikke alene ser på akademiske kvalifikationer. Erhvervs erfaring og pædagogisk efteruddannelse kan på nogle områder være mere relevant.
HORESTA	Der bør etableres formaliseret samarbejde og videnudveksling mellem professionshøjskoler og forskningsmiljøer. Forskningsmiljøer skal have mere fokus på den praksisnære forskning og skal i højere grad synkroniseres med vidensbehovet i erhvervet.
HTS-A	
Håndværksrådet	
IDA Ingeniørforeningen i Danmark	Ikke alle mellemlange uddannelser er professionsbacheloruddannelser. Derfor ikke hensigtsmæssigt med nye betegnelser.
IT-Branchen	
Jordemoderforeningen	Tilslutter sig FTF's høringssvar.
Kommunernes Landsforening	Personer med en erhvervsuddannelse også skal sikres direkte adgang til professionsbacheloruddannelser.
Kvinderådet	
Københavns Universitet	Muligheden for at indføre praksisorienterede professionsmasteruddannelserne skal afklares med interessenterne. Universitetet vil gerne inddrages i udviklingen af professionsmasteruddannelser.
Landbrugsrådet	Landbrugsrådet tilslutter sig høringssvar fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
Landssammenslutningen af handelsskoleelever	
Lederforeningen	

Ledernes Hovedorganisation	
LO	Der bør gøres op med begrænsningen i mulighederne for at få merit eller afkortning på baggrund af viden baseret på arbejdserfaring.
Lægemiddelindustriforeningen	
Lærernes Centralorganisation	
Lærerstuderendes Landskreds	Professionsbacheloruddannelser skal kun kunne udbydes på professionshøjskoler. Ministrene er eksperter på hver deres ressortområde og bør koncentrere sig om dette, derfor bør § 17 (mulighed for at uddannelser på andre ministerområder kan akkrediteres efter lovens regler herom). Uddannelsesforsøg er vigtige og nødvendige, men bør ske indenfor lovens rammer, derfor bør § 27 (forsøgsbestemmelse) bør udgå. Der skal ikke være mulighed for brugerbetaling.
MVU netværket (Lærerstuderendes Landskreds (LL), Sygeplejestuderendes Landsammenslutning (SLS), Pædagogstuderendes Landsammenslutning (PLS) og Sammenlutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS))	
MVU-Rådet	
Officersforeningen af 1949	
Politiforbundet i Danmark	
Producentforeningen	
PROSA	<p>Anbefaler at loven skifter navn til "lov om erhvervsrettede videregående uddannelser". Der mangler en ordentlig håndtering af realkompetencebegrebet. I lovforslaget bruges begrebet fritagelse. Konsekvensen af dette begreb er, at kompetencer og kvalifikationer der er erhvervet via beskæftigelse aldrig kan give fritagelse for andet end praktik. Dette finder PROSA helt uantageligt og i øvrigt stik imod alle intentionerne i realkompetencebegrebet.</p> <p>Det bør eksplicit fremgå at en realkompetencevurdering potentielt kan give fritagelse for alle elementer af en uddannelse med undtagelse af den afsluttende opgave. Institutionens vurdering bør være national, dvs. gældende for den samme studerende på alle uddannelsesinstitutioner til den samme uddannelse. Kravet om samspil med forskningen findes ikke tydeliggjort tilstrækkeligt i lovforslaget.</p>
Pædagogstuderendes Landsammenslutning	
Rektorkollegiet	Advarer imod at indføre praksisbaserede professionsmasteruddannelser. Professionsbachelor har allerede mulighed for at tage en uddannelse på kandidatniveau. Uddannelse på kandidatniveau bør være forskningsbaseret og optag på kandidatuddannelserne bør alene baseres på en faglig vurdering. Masteruddannelser bør alene udbydes af

	universiteter, men gerne i samarbejde med professionshøjskoler. Universiteterne er den største uddannelsesudbyder inden for det teknisk merkantile område på diplom- og professionsbachelorniveau, og adværer imod at udvikle og udbyde nye uddannelser inden for området, som allerede eksisterer. Der bør tages højde for kommende uddannelser i § 26 (pligt for offentlige arbejdsgivere mv. til at stille praktikpladser til rådighed) ved at anvende en bredere formulering frem for en opregning.
Rigspolitichefen	
Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser	
Rådet for de gymnasiale uddannelser	Ingen bemærkninger. Henviser til høringssvar fra rådets enkelte medlemsorganisationer.
Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse	
Sammenslutningen af Landbrugs Arbejdsgivere	Lægges ikke nok vægt på vigtigheden af det tætte samarbejde mellem institutioner og erhvervsliv, der er tradition for i erhvervsuddannelserne.
Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere	Forslår en bredere formulering af § 26 (pligt til for offentlige arbejdsgivere at stille praktikpladser til rådighed for en række sundhedsuddannelser), der tager højde for kommende uddannelser f.eks. tandplejeruddannelsen.
Sammenslutningen af danske socialrådgiverstuderende	Professionsmasteruddannelser skal være på samme niveau som en kandidatuddannelse.
Statsansattes Kartel	
Statstjenestemændenes Centralorganisation II	
Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark	
Sundhedskartellet	Professionsmasteruddannelser skal akkrediteres efter samme kriterier som de ordinære masteruddannelser. Professionsmasteruddannelser skal være på niveau med de ordinære masteruddannelser. Der skal være tilstrækkeligt kvalificerede undervisere til at undervise på professionsmasteruddannelserne, og underviserne skal være kvalificerede på samme niveau, som undervisere på universiteternes masteruddannelser.
Syddansk Universitet	Nødvendigt at man ikke parallelbygger med nye uddannelser, hvis uddannelser med samme sigte allerede findes i forvejen som f.eks. diplomingeniøruddannelserne. Indebærer en risiko for en udtynding og spredning af de faglige miljøer.
Sygeplejestuderendes Landsammenslutning	Loven skal tilføjes en bestemmelse, der direkte forbyder deltagerbetaling på de uddannelser, som loven omhandler.
Teknisk Landsforbund	

Tekniq, installatørernes organisation	Der er og skal heller ikke være dobbeltadgang til installatøruddannelsen.
Århus Universitet	Foreslår at § 26 (pligt til for offentlige arbejdsgivere mv. at stille praktikpladser til rådighed for en række sundhedsuddannelser) omformuleres fra en opregning til en bredere formulering, der også tager højde for kommende uddannelser.